

LEGE
pentru modificarea Legii cinematografiei nr. 116/2014

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I - Legea cinematografiei nr.116/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 217-222, art.467) se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii, cuvintele „*cinematografiei naționale*” se substituie cu cuvintele „*național în domeniul cinematografiei*”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. Articolul 1:

la alineatul (2), după cuvântul „*filmelor*” se completează cu cuvintele „*și altor opere audiovizuale*”.

lit. l) se expune în următoarea redacție:

„l) diversificarea conținutului audiovizual național”.

3. Articolul 2:

la noțiunea „*cinematograf*”, cuvintele „*în vederea prezentării*” se substituie cu cuvintele „*destinat demonstrării*”;

noțiunea *cinematografie* va avea următorul cuprins:

„*cinematografie* – artă și industrie culturală, de importanță națională, care creează plusvaloare prin exploatarea și răspândirea diversității culturale, are drept scop realizarea, distribuirea și exploatarea filmelor cinematografice și include totalitatea activităților și persoanelor care activează în acest domeniu;”

noțiunea „*copie standard*” va avea următorul cuprins:

„*copie standard* – varianta finală și completă a filmului, incluzând imaginea montată, sunetul mixat și genericul, transpusă pe un suport stabil și de calitate, care permite realizarea de copii a filmului, pe orice fel de suport derivat, în vederea exploatării, precum și stocării filmului în condiții de calitate;”

noțiunea „*coproducător*” se expune în redacție nouă după cum urmează:

„*coproducător* – persoană fizică sau juridică autorizată, care participă la realizarea unui film alături de unul sau mai mulți producători;”

noțiunea „*dezvoltare de proiect cinematografic*” va avea următorul cuprins:

„*dezvoltare de proiect cinematografic* – orice activități care au drept scop realizarea unui proiect cinematografic precum: scrierea sau rescrierea scenariului, documentarea, estimarea costurilor, identificarea și accesarea surselor posibile de finanțare, precum și orice alte activități dedicate acestui scop;”

noțiunea „*distribuire de filme*” va avea următorul cuprins:

„*distribuire de filme* – activitate care are ca scop prezentarea, prin proiecții pe ecrane, către public, a unui film în cinematografe sau în alte spații definite ca atare, vânzări de licențe către posturile de televiziune, de DVD-uri sau alte suporturi de

stocare și redare a filmelor, inclusiv platforme online, precum și importul și/sau exportul de filme;”

noțiunea „*film în coproducție*” va avea următorul cuprins:

„*film în coproducție* – film realizat de producători din două sau mai multe țări.”

noțiunea „*film național*” va avea următorul cuprins:

„*film național* – film realizat cu participare artistică și tehnică preponderent autohtonă, potrivit criteriilor stabilite de către Centrul Național al Cinematografiei;”

după noțiunea „*film național*” se include o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*fondul cinematografiei* – reprezintă totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării domeniului cinematografiei;

noțiunea „*producție cinematografică*” se substituie cu noțiunea „*producția de film și alte opere audiovizuale*” cu următorul cuprins:

„*producția de film și/sau alte opere audiovizuale* – totalitatea operațiunilor desfășurate începând din prima zi a pregătirilor pentru producția unui film sau a unei opere audiovizuale și până în ultima zi de post-producție, care au ca finalitate realizarea uneia dintre producțiile indicate în Legea 154/2018, la art. 6 alin. (1), fie completă, fie parțială, adică realizarea unei părți din producție și/sau prestarea serviciilor specializate ce contribuie la realizarea producției respective;

noțiunea „*proiect cinematografic*” va avea următorul cuprins:

„*proiect cinematografic* – totalitatea activităților artistice, tehnice și organizatorice care, pornind de la un sinopsis, duc la realizarea formei finale de livrare fie în copie standard, fie în copie digitală a unui film; cele 3 etape ale realizării proiectului cinematografic sunt dezvoltare de proiect, producția de film și post-producția;”

după noțiunea „*proiect cinematografic*” se includ noțiuni noi după cum urmează:

„*producător delegat (persoană delegată)* – persoana fizică desemnată de toți coproducătorii, care desfășoară acțiunile specifice producătorului, în numele acestuia;

producător executiv – angajat sau contractat al unei companii de producții care planifică și coordonează întreg procesul de producție a filmului;

film de artă – filmul care, prin calitatea lui artistică, contribuie la dezvoltarea culturii cinematografice și a diversității culturale naționale, europene și universale;

film dificil – film de interes cultural de mare complexitate și a căror realizare prezintă un grad sporit de dificultate;

timbru de cinema – contribuție cu destinație specială, aplicată sub forma unui procent sau a unei sume fixe adăugate la prețul de vânzare al produselor și serviciilor specificate de lege;”.

4. Articolul 4:

litera e) se abrogă;

la litera f), cuvintele „*al structurilor*” se substituie cu cuvintele „*ale entităților*”;

la litera g), cuvântul „*structurile*” se substituie cu cuvântul „*entitățile publice*”;

la litera h), cuvintele „*a producției de film național*” se substituie cu cuvintele „*în domeniul cinematografiei*”;

litera i) se abrogă;

după litera i) se introduce litera j) cu următorul cuprins:

„j) aprobă planul (comanda de stat) pentru proiectele socioculturale în domeniul cinematografiei”.

5. Articolul 5:

alineatul (3) va avea următoarea redacție:

„Activitatea Centrului și a subdiviziunilor sale se finanțează de la bugetul de stat, inclusiv din venituri colectate, în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală.”

6. Articolul 6, alineatul (2):

la litera a), cuvântul „Guvernului” se substituie cu cuvintele „Ministerului Culturii”, iar cuvintele „legislative și” se exclud;

la litera c) după textul „destinate cinematografiei” se includ cuvintele „și a Fondului cinematografiei”;

la litera e), după cuvântul „elaborează” se completează cu textul „și înaintează Ministerului Culturii”;

la litera j), cuvintele „înregistrarea și” se exclud;

la litera l) după textul „de copiere/vânzare” se completează cu cuvintele „și digitalizare”;

literele m) și n) vor avea următorul cuprins:

„m) asigură clasificarea filmelor și cinematografele;

n) contribuie la modernizarea industriei filmului și dezvoltarea tehnologică în domeniul cinematografiei”;

după litera n) se introduc literele n¹)-n³) cu următorul cuprins:

„n¹) inițiază, desfășoară, sprijină alte activități destinate educației și cercetărilor în domeniul cinematografiei, dezvoltării producțiilor de film național și coproducțiilor internaționale, a infrastructurii, distribuirii, promovării filmelor și altor opere audiovizuale precum și consolidării capacităților instituționale a Centrului.

n²) instituie parteneriate și aderă la platforme, entități și asociații internaționale din domeniu;

n³) organizează și/sau sprijină desfășurarea festivalurilor de film.”

7. Articolul 7:

alin. (1) se expune în următoarea redacție:

„(1) Centrul este condus de un director general, numit de Guvern, la propunerea Ministerului Culturii, pe un termen de 5 ani, în urma unui concurs deschis, organizat și desfășurat conform Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului Național al Cinematografiei.”.

8. Articolul 9:

la alineatul (1), după cuvântul „Persoanele” se completează cu cuvintele „fizice și”, iar cuvântul „înregistrate” se substituie cu cuvântul „înscrise”;

articolul se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Gestionarii de săli cinematografice asigură o cotă de filme europene și filme a căror limbă originală este limba română în conformitate cu prevederile Regulamentului menționat în art. 8 alin. (5)”.

9. Articolul 10 va avea următorul cuprins:

„Articolul 10. Sursele finanțării activității cinematografice

Activitatea cinematografică în Republica Moldova este finanțată din următoarele surse:

- a) Fondul cinematografiei;
- b) venituri colectate de către Centrul Național al Cinematografiei;
- c) alte venituri dobândite în condițiile legii”.

10. Se include articolul 10¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 10¹. Fondul cinematografiei

(1) Fondul cinematografiei este instituit pentru finanțarea, dezvoltarea, promovarea domeniului cinematografiei, realizarea măsurilor de conservare, păstrare și valorificare a patrimoniului național cinematografic precum și altor activități conexe.

(2) Sursele de formare a fondului sunt:

- a) alocațiile aprobate anual prin legea bugetului de stat;
- b) 4% din veniturile realizate din valorificarea prin închiriere și/sau cesiuni de drepturi de exploatare/utilizare în cinematografe a unui film finanțat de CNC;
- c) timbrul de cinema în mărime de 2 MDL aplicat supra prețului de comercializare a билетelor de cinema în cinematografe sau în spații alternative utilizate pentru comunicarea publică a filmelor prin proiecție pe ecran;
- d) penalitățile la plata cu întârziere a contribuțiilor menționate la lit. b) și lit. c);
- e) resursele financiare oferite de către donatori;
- f) alte venituri dobândite în condițiile legii.

(3) Subiecții contribuției prevăzute la alin. (2):

a) lit. b) sunt persoane fizice sau juridice care desfășoară activitate de producție sau distribuție, valorificare a filmelor finanțate de CNC.

b) lit. c) sunt persoanele fizice și juridice ce obțin venituri din exploatarea filmelor cinematografice, de orice gen și pe orice fel de suport, în cinematografe sau în spații alternative utilizate pentru comunicarea publică a filmelor prin proiecție pe ecran;

(4) Regulamentul privind modul de gestionare și distribuire a mijloacelor financiare ale Fondului cinematografiei se aprobă prin hotărâre de Guvern.

(5) Subiecții pasibili de efectuarea plăților menționate la alin. (2) lit. b) - c) transferă trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune, la contul Centrul Național al Cinematografiei contribuțiile calculate.

11. Articolul 11 va avea următorul cuprins:

„Articolul 11. Finanțarea activității cinematografice

(1) Mijloacele Fondului cinematografiei sunt utilizate pentru finanțarea activității cinematografice, după cum urmează:

- a) producția de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale;
- b) dezvoltarea proiectelor cinematografice;
- c) coproducții internaționale - în baza acordurilor bilaterale, multilaterale, sau în conformitate cu convențiile și alte tratate internaționale la care Moldova este parte;
- d) distribuția filmelor și dezvoltarea infrastructurii sectoriale;
- e) promovarea cinematografiei în plan național și internațional;
- f) dezvoltarea profesională, instruire și ateliere specializate;
- g) studii de cercetare și analiză a domeniului;
- h) popularizarea culturii cinematografice;
- i) identificarea și susținerea talentelor noi din industria cinematografică;
- î) conservarea, valorificarea și salvagardarea materialelor patrimoniului național din domeniul cinematografiei;
- j) dezvoltarea capacității instituționale;
- k) alte activități conexe domeniului cinematografiei.

(2) Finanțarea producției de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale are loc în baza finanțării multianuale în conformitate cu Legea nr. 181/2014 și Hotărârea Guvernului nr. 652/2023.

(3) Cotele de participare a statului la finanțarea producțiilor cinematografice și a altor opere audiovizuale în coproducție sunt stabilite în conformitate cu prevederile Legii 53/2023 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei privind coproducția cinematografică (revizuită).

(4) În cazul în care producătorii implicați în coproducții provin din state care nu sunt semnatare ale Convenției Consiliului Europei privind coproducția cinematografică (revizuită), cotele de participare ale statului la finanțare acestora se stabilesc prin acorduri bilaterale.

(5) Cuantumul finanțării proiectelor din Fondul cinematografiei nu poate depăși 80% din bugetul proiectului, cu respectarea prevederilor normative din domeniul ajutorului de stat.

(6) Finanțarea concomitentă a producției de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale din sursele Fondului și Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale, aprobat prin Legea nr.154/2018 se efectuează cu respectarea intensității maxime a ajutorului de stat reglementate de Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.

(7) Beneficiarii sprijinului financiar din sursele Fondului și Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale nu pot accesa finanțare din ambele surse pentru aceleași tipuri de cheltuieli.

(8) Centrul Național al Cinematografiei va ține evidența finanțării activității cinematografice în conformitate cu prevederile Legii cu privire la registre nr.71/2007 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.

12. La articolul 12

pe tot parcursul articolului se substituie sintagma „veniturile proprii ale Centrului” cu sintagma „veniturile colectate de către Centru”;

la alineatul (1), la litera d), după cuvântul „vânzarea” se completează cu cuvintele „*materialelor reproduse*”;

13. Articolul 13-17 se abrogă.

Art. II - Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va adopta actele normative necesare pentru realizarea prezentei legi.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de modificare a Legii cinematografiei nr.116/2014

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
În conformitate cu prevederile Planului Național de Reglementări 2025 (acțiunea 425); proiectului Programului Național de Aderare la UE 2025-2029 (Capitolul 26/ Educație și Cultură), urmare a evaluării impactului cadrului normativ în domeniul cinematografiei asupra procesului de producție, promovare și difuzare a filmului autohton, cu suportul unei Comisii de experți, Ministerul Culturii și Centrul Național al Cinematografiei au inițiat procesul de elaborare a proiectului pentru modificarea Legii cinematografiei nr. 116/2014.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul de lege este elaborat în conformitate cu prevederile legislației naționale și europene, având ca obiectiv crearea unui mecanism sustenabil de finanțare pentru dezvoltarea industriei cinematografice naționale. <i>Cadrul legislativ național:</i> - Legea cinematografiei nr. 116/2014, care reglementează domeniul cinematografiei din Republica Moldova; - Hotărârea de Guvern nr. 846/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii cinematografiei nr. 116/2014, care reglementează modul de implementare a politicilor cinematografice; - Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. <i>Cadrul normativ internațional și european:</i> - Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), articolele 167 și 173, susține promovarea culturii și a industriilor creative, statele membre fiind încurajate să sprijine producția audiovizuală națională și să faciliteze accesul la finanțare; - Directiva UE 2018/1808 privind serviciile media audiovizuale stabilește obligații pentru statele membre de a susține producția și distribuția operelor audiovizuale europene, inclusiv prin contribuții financiare obligatorii ale platformelor VOD și ale difuzorilor. Moldova, ca stat candidat la UE, trebuie să alinieze politicile sale la standardele europene; - Recomandările Consiliului Europei privind politicile publice pentru cinematografie încurajează crearea fondurilor dedicate pentru susținerea producției naționale și atragerea investițiilor. În acest context, lipsa unui fond cinematografic în Republica Moldova reprezintă un obstacol în integrarea industriei cinematografice autohtone în circuitul european; - Convenția europeană pentru coproducția cinematografică (variante revizuită), ratificată prin Legea 53/2023; - Convenția Consiliului Europei pentru protecția patrimoniului audiovizual și a Protocolului acesteia, încheiată la Strasbourg la 8 noiembrie 2001, ratificată prin Legea 189 /2024; - Modelele de succes din alte țări europene, precum Franța, Polonia, România și Ucraina, demonstrează că fondurile cinematografice sunt esențiale pentru creșterea și sustenabilitatea industriei filmului. Întrucât actuala legislație nu oferă un cadru care ar permite finanțarea cinematografiei la un nivel care ar corespunde necesităților actuale a domeniului, este necesară adoptarea unui act normativ care să instituie Fondul Cinematografiei ca mecanism sustenabil, capabil să atragă resurse din surse extrabugetare, inclusiv contribuții din partea industriei private și a operatorilor de conținut audiovizual.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Prezentul proiect a fost elaborat urmare a diagnozei și a analizei a procesului de implementare a Legii cinematografiei nr. 116/2014, conform Raportului Consiliului Europei din 14.12.2021 “Proposals to reform AV Policy in Moldova”, realizat în cadrul asistenței tehnice oferite de Centrul Național al Cinematografiei, Raportului de evaluare ex-post de impact a Legii Cinematografiei (Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media), cerințelor reprezentanților activi ai domeniului (petiția “Vrem Fond”), consultațiilor cu experți naționali și internaționali (EFA, Eurimage, Focal, Alianța Producătorilor din România, Uniunea Cineaștilor din RM, ARTCOR, Medienboard Fund, Academia Europeană de Film B&B platform, etc), precum și a petițiilor comunității de cineaști din Republica Moldova potrivit căreia se cere instituirea unui Fond cinematografic pentru asigurarea dezvoltării domeniului.

Problemele care impun intervenția, deficiențele și lacunele:

1. Lipsa unui conținut audiovizual autohton competitiv – vulnerabilitate strategică pentru Republica Moldova

Piața audiovizuală din Republica Moldova este profund dezechilibrată, cu o pondere nesemnificativă a producțiilor locale în grilele televiziunilor și în rețelele de cinematografe. Acest dezechilibru expune publicul larg la un volum dominant de conținut audiovizual străin, în special din Federația Rusă, ceea ce afectează educația culturală, coeziunea socială și reziliența informațională a societății.

Conform datelor colectate din rețeaua CINEPLEX (Moldova și Loteanu), în perioada 10–16 octombrie 2024:

- au fost rulate 13 filme, dintre care doar 1 național, cu 28 de proiecții dintr-un total de 329 (doar 8,5%);
- filmele autohtone au ocupat 47 ore din totalul de 548 ore de difuzare – adică mai puțin de 9%;
- doar aproximativ 8% dintre vizitatorii anuali ai cinematografelor (estimativ 17.859 din 223.000 persoane 16+) vizionează filme autohtone.

La nivelul segmentului de televiziune:

- timpul mediu de vizionare este de 43 minute pe zi per persoană, ceea ce se traduce anual în peste 19 milioane ore de conținut pentru populația de peste 5 ani;
- se estimează că 60% din acest timp este dedicat filmelor și serialelor, echivalentul a 11,8 milioane de ore anual;
- analiza programelor TV din perioada 7–12 octombrie 2024 a arătat că posturile TV principale (Moldova 1, PRO TV, TV8) nu difuzează filme artistice sau seriale autohtone, cu excepția unor documentare marginale (Moldova 1 – 3 ore de documentare autohtone din totalul de 27 ore de film/serial).

În același timp, datele sondajului IMAS (septembrie 2023) indică o preferință majoritară a publicului pentru filme (66%) și seriale (46%), însă conținutul consumat provine în proporție covârșitoare din Rusia, urmat la mare distanță de Ucraina, România și alte țări. Această tendință este agravată de faptul că majoritatea filmelor internaționale sunt dublate în limba rusă, ceea ce întărește impactul cultural și simbolic extern asupra populației.

În acest context, lipsa unor producții locale accesibile și relevante devine o problemă de securitate culturală și informativă. Conținutul străin, în special cel rusesc, este utilizat ca instrument geopolitic de influență, într-un moment în care Republica Moldova încearcă să-și consolideze valorile democratice, identitatea națională și coeziunea socială.

Pentru a contracara această vulnerabilitate, este imperativă constituirea unui Fond Cinematografic dedicat, care să permită dezvoltarea și promovarea unui conținut audiovizual autohton competitiv, capabil să concureze pe piața internă cu produsele importate și să răspundă nevoilor reale ale publicului local.

2. Exodul tinerilor – argument strategic pentru dezvoltarea conținutului audiovizual autohton

Republica Moldova se confruntă cu un exod masiv și constant al populației tinere, care afectează nu doar structura demografică și piața muncii, ci și capacitatea societății de a-și

perpetua valorile, memoria colectivă și identitatea culturală. Tinerii reprezintă segmentul cel mai mobil și, totodată, cel mai receptiv la influențele culturale externe, iar absența unui conținut audiovizual local relevant contribuie la fenomenul de dezrădăcinare culturală.

Conținutul audiovizual – în special filmele și seriile – joacă un rol esențial în modelarea atașamentului identitar și în menținerea unei legături emoționale cu țara de origine. În lipsa unei industrii cinematografice capabile să producă și să distribuie conținut atractiv, tinerii din diasporă sunt expuși exclusiv influențelor culturale străine, iar limbajul simbolic al apartenenței naționale devine tot mai estompat.

Mai mult, migrația masivă conduce la un public intern restrâns, ceea ce determină investitorii privați și furnizorii media să prefere conținutul străin, mai ieftin și mai ușor de monetizat. Astfel, cercul vicios este perpetuat: lipsa conținutului local descurajează consumul autohton, iar lipsa consumului reduce motivația de producție.

Conform estimărilor oficiale, în afara Republicii Moldova trăiesc între 800.000 și 1 milion de cetățeni, în majoritate tineri sau persoane aflate la vârsta activă. Aceștia reprezintă o audiență potențială pentru conținutul audiovizual autohton, dar care nu este valorificată din cauza absenței unei strategii coerente de producție și distribuție.

Prin urmare, crearea unui Fond Cinematografic dedicat și sprijinirea producției de filme și seriale destinate atât publicului intern, cât și diasporei, devin instrumente esențiale pentru:

- menținerea unei relații culturale active cu tinerii plecați;
- stimularea sentimentului de apartenență;
- promovarea imaginii Moldovei peste hotare într-un mod autentic, pozitiv și creativ;
- contracararea riscului de ruptură identitară între generațiile de emigranți și țara de origine.

În acest context, politica publică în domeniul cinematografiei nu mai poate fi tratată exclusiv ca o investiție în cultură, ci trebuie abordată ca o intervenție strategică în sprijinul păstrării identității naționale și a re conectării cu o generație aflată în diaspora.

3. Subfinanțarea culturii – argument pentru intervenția structurală în domeniul audiovizualului

În anul 2024 Ministerul Culturii a alocat un buget de peste 14 milioane de lei pentru finanțarea a 84 de proiecte culturale, aproape dublu față de anul precedent, când suma a fost de 7,4 milioane de lei. Cu toate acestea, aceste sume rămân insuficiente comparativ cu necesitățile reale ale sectorului cultural.

În anul 2025, bugetul total alocat sectorului cultural și educațional este de 635,3 milioane de lei, dintre care 20,9 milioane de lei sunt destinate politicilor și managementului în cultură, 475,6 milioane de lei pentru dezvoltarea culturii, 109,8 milioane de lei pentru protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național, 8,9 milioane de lei pentru susținerea culturii scrise și 20,1 milioane de lei pentru susținerea cinematografiei.

În statele membre ale UE, fondurile naționale de film constituie coloana vertebrală a industriei audiovizuale și sunt finanțate prin alocări bugetare, taxe din industrie și contribuții internaționale, ceea ce urmează să servească ca și exemplu pentru reformarea cadrului de finanțare în domeniul culturii și sprijinirea creării unui Fond Cinematografic public, sustenabil și adaptat bunelor practici europene.

Republica Moldova, pentru a-și respecta angajamentele din cadrul procesului de aderare, este încurajată să:

- coreleze politicile culturale cu cele europene privind diversitatea expresiilor culturale;
- asigure un cadru stabil și transparent de sprijin financiar pentru producția audiovizuală;
- valorifice fondurile europene disponibile prin programele Creative Europe și alte programe similare, lucru imposibil fără o infrastructură națională pregătită.

Astfel, crearea Fondului Cinematografic nu este doar o soluție internă pentru revitalizarea conținutului audiovizual moldovenesc, dar și o aliniere la practicile europene, contribuind la alinierea instituțională și financiară a Republicii Moldova la standardele europene în domeniul culturii.

4. Neconcordanța dintre cadrul normativ și dinamica sectorului – barieră structurală în dezvoltarea cinematografilei naționale

Deși Legea cinematografilei nr. 116/2014 a fost adoptată ca parte a angajamentelor Republicii Moldova în contextul semnării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, implementarea ei a fost, până în prezent, incompletă și inefficientă. În special, Anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 846/2015, care reglementează mecanismul de finanțare, s-a dovedit a fi învechită, birocratică și lipsită de instrumente moderne de susținere și monitorizare a producțiilor cinematografice.

Printre deficiențele identificate:

- lipsa unei expertize profesionale reale în selecția proiectelor;
- imposibilitatea gestionării fondurilor pe proiecte multianuale;
- absența mecanismelor de internaționalizare și racordare la bunele practici europene;
- inexistența unor garanții pentru o utilizare eficientă a fondurilor publice.

În pofida unui potențial creativ confirmat, exemplificat prin prezența regizoarei Olga Lucovnicova (Ursul de Aur, Berlin, 2021), Republica Moldova alocă în jur de 14 milioane lei anual (≈ 700.000 EUR) pentru cinematografie – o sumă de peste 5 ori mai mică decât în Macedonia de Nord (3,9 milioane EUR), țară cu o populație și structură similară.

În perioada 2017–2021:

- au fost finanțate 46 de filme, dintre care 26 finalizate, 24 lansate și 21 selecționate la festivaluri internaționale – un rezultat remarcabil, raportat la investiția publică modestă;
- totuși, raportul de evaluare ex-post al Parlamentului a constatat lipsa unei politici clare pentru dezvoltarea cinematografilei naționale și a unui mecanism funcțional pentru administrarea întregului lanț de activitate: producție, distribuție, finanțare, patrimoniu.

Această disfuncționalitate sistemică a fost accentuată și de lipsa de reacție din partea guvernelor anterioare, în ciuda obligației legale ca în termen de 6 luni de la adoptarea legii să fie propuse actele normative de aplicare. Lipsa de reformă a permis adâncirea decalajului între sectorul național și cel internațional, iar în lipsa unei intervenții, acest decalaj se va accentua.

Modificările Legii Cinematografilei sunt extrem de necesare întru actualizarea normelor legislative și introducerea unor prevederi ce armonizează cu politicile europene, completarea cu norme, în speță crearea unui ecosistem funcțional specific domeniului cinematografilei și a Fondului de dezvoltare a cinematografilei, care să asigure implementarea obiectivelor strategice a UE, prin “modelul business” de subvenționare, ce garantează libertatea expresiei și promovarea diversității, creativității și a unei culturi naționale vibrante, ca factori de reziliență și dezvoltare a unei societăți (CoE, Cinema Communication Act).

Ajustarea aspectelor normative ține de consolidarea capacității administrative a instituțiilor implicate în procesul cinematografic, reglementarea distribuției de film și securizarea circuitului filmului european, salvagardarea patrimoniului de film, crearea mecanismelor eficiente de finanțare a producției, infrastructurii, distribuției, educației și promovării culturii cinematografice.

În acest sens, este necesară instituirea Fondului cinematografilei care reprezintă un instrument pentru crearea și dezvoltarea durabilă a industriei cinematografice naționale și capacitatea acesteia de a coopera cu cea europeană/internațională. Bazat pe modele de succes și experiența internațională, probate în timp precum în România, Franța, Marea Britanie, Finlanda, Polonia, Croația, etc. adaptabile și sistemului legislativ național, Fondul Cinematografilei este constituit prioritar din surse bazate pe taxe și contribuții din activități directe sau conexe domeniului cinema.

Conform principiului consacrat de UNESCO privind diversitatea culturală, statele au dreptul (și obligația) de a institui mecanisme speciale pentru susținerea culturii și a industriilor creative. Filmul este un bun public cultural și necesită o formă de sprijin diferențiat și autonom, care nu se supune strict logicii comerciale sau bugetare generale.

Astfel, prin crearea acestui mecanism de finanțare, povara financiară directă a statului din bugetul de stat se diminuează considerabil, este construit un sistem durabil de generare și

circuit de conținut autohton, crește capacitatea instituțională publică de a monitoriza și gestiona domeniul. Fondul este un mecanism alternativ de mobilizare a resurselor, din surse specifice (timbru, contribuții, venituri proprii ale CNC). Astfel, bugetul general nu este afectat negativ.

Totodată vom menționa ca beneficii – crearea unui sistem concurențial puternic, produse culturale locale de calitate, crearea instantanee a locurilor de muncă, stoparea exodului uman, efectul economic multiplicativ al filmului (estimat la 15%) asupra altor arte și industrii creative (40% din economia industriilor creative înseamnă film) asupra turismului, horeca, serviciilor de logistică, dezvoltării regionale, promovării imaginii țării, etc. De subliniat și rolul filmului ca cel mai facil instrument în formarea și consolidarea identității culturale, coeziunii sociale, educației și formării de opinii, gândirii critice, promovarea valorilor democratice.

Sursele de formare a Fondului cinematografiei sunt stabilite astfel încât să asigure un mecanism de finanțare mixt, durabil și echitabil, bazat pe contribuții bugetare și extrabugetare, proporționale cu impactul economic generat de activitățile conexe domeniului audiovizual.

De asemenea, se instituie o contribuție de 4% din veniturile obținute din valorificarea (prin închiriere și/sau cesiune de drepturi) a filmelor finanțate de Centrul Național al Cinematografiei, ceea ce creează un mecanism de reinvestire a profiturilor în dezvoltarea continuă a industriei. Această cotă stimulează producătorii și distribuitorii să contribuie la consolidarea sistemului care le oferă sprijin inițial.

Timbrul de cinema în mărime de 2 lei per bilet vândut reprezintă o sursă directă de finanțare corelată cu consumul cultural, reflectând implicarea publicului spectator în susținerea cinematografiei naționale. Această contribuție simbolică nu afectează semnificativ prețul final al biletului, dar generează un efect pozitiv cumulat asupra fondului.

Fondul se completează cu penalitățile și amenzi aplicate pentru neplata la termen a contribuțiilor, cu resursele oferite de donatori și cu alte venituri legale, ceea ce oferă flexibilitate și posibilitatea de atragere a finanțărilor suplimentare, inclusiv din surse internaționale.

Importanța fiecărei surse derivă din complementaritatea lor: contribuția statului oferă stabilitate, cele din sectorul privat introduc un principiu de reciprocitate și responsabilitate economică, iar contribuțiile directe ale consumatorilor și donatorilor sporesc sentimentul de participare activă la susținerea culturii cinematografice. Acest model mixt permite consolidarea unui fond robust și adaptabil, capabil să răspundă nevoilor reale ale industriei cinematografice din Republica Moldova.

Totodată, este necesar de a menționa că în temeiul art. 111 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, și a Metodologiei de evaluare ex-post privind implementarea actelor legislative, aprobată de Biroul Permanent al Parlamentului prin Hotărârea nr.2/2018, precum și în baza Planului de evaluare ex-post de impact a actelor legislative pentru sesiunea de toamnă a anului 2019, aprobat de Biroul Permanent al Parlamentului prin Hotărârea nr.36/2019, Comisia parlamentară de profil a efectuat evaluarea ex-post de impact asupra Legii cinematografiei nr.116/2014.

Astfel, în Raportul de evaluare ex-post de impact asupra Legii cinematografiei, aprobat de Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media [care este publicat pe pagina-web a Parlamentului la rubrica - Control Parlamentar - "Impactul legislativ și analiza eficienței legilor"], sunt prezentate următoarele concluzii și recomandări:

Având în vedere importanța strategică a sectorului cinematic ca factor determinant al identității naționale și promovare a culturii noastre la nivel internațional, Comisia parlamentară Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media concluzionează că este necesară modificarea cadrului legal în domeniul cinematografiei.

Actele normative ce vizează domeniul cinematografiei sunt parțial funcționale și este necesară revizuirea normelor legale prin introducerea unor prevederi ce armonizează cu noile politici din domeniu, substituirea noțiunilor și formulărilor ambigue și nu în ultimul rând

crearea unui Fond Național al Cinematografiei care să asigure durabilitatea proiectelor cinematografice naționale etc..

La fel, este necesară ajustarea aspectelor normative legate de eficientizarea mecanismelor ce țin de componentele de bază ale domeniului cinematografiei (producția cinematografică, distribuirea filmelor, finanțarea activității cinematografice și administrarea patrimoniului cinematografic).

Plus la aceasta, în pofida faptului că în anii 2014-2015 au fost adoptate în redacție nouă Legea cinematografiei nr.116/2014 și, respectiv, Hotărârea Guvernului nr.846/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii cinematografiei, până în prezent nu a fost elaborată o politică definită privind dezvoltarea mecanismului eficient de susținere a cinematografiei naționale, iar Legea cinematografiei este parțial funcțională.

Diferența între spiritul și natura finanțării oferite proiectelor cinematografice prin intermediul Fondului cinematografiei și Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale, reglementat prin Legea nr.154/2018 creează necesitatea ajustării cadrului legal care ar permite accesarea ambelor surse de finanțare fără ca acest fapt să fie considerat ca fiind dublă finanțare, întrucât alocațiile bugetare pentru producția de film și alte opere audiovizuale care se acordă în baza Programului de investiții sunt în primul rând condiționate de atragerea investițiilor din străinătate pentru realizarea producțiilor audiovizuale pe teritoriul Republicii Moldova și constituie un mecanism de stimulare a unor astfel de investiții în sectorul cinematografic autohton.

Reieșind din motivele expuse și pornind de la necesitatea de a dezvolta cinematografia națională ca o componentă importantă a culturii și unul dintre cele mai eficiente instrumente de promovare a imaginii unei țări pe plan internațional (după exemplul României, Ungariei, Ucrainei), se propune revizuirea prevederilor legislative în vigoare ce vizează politica de stat în domeniul cinematografiei.

Proiectul de lege are drept scop actualizarea normelor legislative, care vizează domeniul cinematografiei, introducerea unor prevederi ce armonizează cu noile politici din domeniu, substituirea noțiunilor și formulărilor ambigue, și nu în ultimul rând crearea unui Fond Național al Cinematografiei care să asigure durabilitatea proiectelor cinematografice.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1 Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin amendarea Legii cinematografiei nr. 116/2014, Republica Moldova implementează politicile culturale conform prevederilor Convenției UNESCO din 2005 pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale, cât și Deciziei Consiliului din 18 mai 2006 privind încheierea Convenției pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale (2006/515/CE). Aceste modificări vizează implementarea unor măsuri dedicate susținerii diversității culturale și încurajării manifestării expresiilor culturale și anume:

1. Sprijinirea producției cinematografice locale:

Crearea Fondului Național al Cinematografiei pentru finanțarea proiectelor care reflectă diversitatea culturală.

Oferirea de subvenții și facilități fiscale pentru producțiile cinematografice care promovează cultura națională.

2. Promovarea coproducțiilor internaționale:

Încurajarea colaborării cu alte țări pentru realizarea de filme care să reflecte diversitatea culturală.

Semnarea de acorduri bilaterale sau multilaterale pentru coproducții cinematografice.

3. Educație și formare în domeniul cinematografiei:

Organizarea de programe de formare pentru profesioniștii din domeniul cinematografiei, cu accent pe diversitatea culturală.

Integrarea educației cinematografice în școli pentru a sensibiliza tinerii cu privire la diversitatea culturală.

4. Promovarea filmelor locale pe plan internațional:

Participarea la festivaluri internaționale de film pentru a prezenta producțiile locale.
Crearea unor platforme online pentru distribuția filmelor naționale.

5. *Protecția patrimoniului cinematografic:*

Digitalizarea și conservarea filmelor, care reflectă cultura și istoria națională.

Crearea Cinematecii pentru promovarea patrimoniului cultural.

În vederea creării instrumentelor instituționale, procedurale și financiare eficiente și funcționale în domeniul cinematografiei, prin proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative se propun un șir de prevederi ce vizează în special:

- ajustarea noțiunilor principale din domeniu (art. 2), ce reiese din necesitatea extinderii categoriei „producției de film” și condițiilor de exploatare a filmului, în temeiul reglementărilor normative noi, propuse la art. 6 alin. (2) lit. m) și lit. n) și art. 9;
- instituirea mecanismului de finanțare a activității cinematografice (Fondul cinematografiei) prin optimizarea prescripțiilor legislative relevante, având în vedere faptul că finanțarea respectivă se acordă conform condițiilor prevăzute în Regulamentul de finanțare a cinematografiei, aprobat de Guvern (art.10-17);

În consecință, aprobarea prezentului proiect de modificare a unor acte normative va permite crearea unui mecanism de reglementare a activității cinematografice funcțional și stabilirea unor oportunități noi în susținerea financiară a proiectelor cinematografice.

Rezultatele scontate și indicatorii de performanță

Estimări și efecte anticipate în urma implementării Legii pentru modificarea Legii cinematografiei nr. 116/2014

1. Consolidarea producției cinematografice naționale.

În urma implementării mecanismului de finanțare - Fondul cinematografiei, prevăzut la art. 10¹ din lege, se estimează:

- Creșterea volumului de producție de film și alte opere audiovizuale cu cel puțin 30% în termen de trei ani, prin asigurarea unei finanțări predictibile, continue și independente de ciclul anual bugetar;
- Creșterea gradului de profesionalizare în sector, prin dezvoltarea etapelor de dezvoltare de proiect, producție și post-producție, așa cum sunt acestea definite și reglementate expres prin noile noțiuni introduse în art. 2;
- Extinderea sprijinului și pentru proiecte experimentale, filme de artă sau filme dificile, conform noțiunilor nou introduse, contribuind la diversificarea ofertei culturale și la sprijinirea inovației în domeniu.

2. Stimularea coproducțiilor și cooperării internaționale

Art. 11 alin. (1) lit. c) prevede explicit susținerea coproducțiilor internaționale în baza acordurilor bilaterale sau multilaterale. Astfel:

- Se estimează atragerea a minimum 3 coproducții internaționale pe an, în parteneriat cu fonduri similare din UE și din regiune;
- Moldova devine un partener eligibil în cadrul programelor internaționale (Eurimages, MEDIA, SEE Cinema, etc.), prin existența unui fond național activ, cerință de bază pentru cofinanțare;
- Se facilitează transferul de expertiză și tehnologii în domeniul cinematografiei prin implicarea echipelor internaționale în producțiile locale.

3. Creșterea vizibilității internaționale a cinematografiei autohtone

Prin instituirea unui mecanism stabil de finanțare a distribuirii, promovării și participării la festivaluri (art. 11 alin. (1) lit. d) și e)), este de așteptat:

- Creșterea anuală a numărului de filme autohtone distribuite internațional, cu minimum 10 filme selectate în festivaluri internaționale de prestigiu;
- Dezvoltarea brandului cinematografiei naționale ca expresie a diversității culturale, conform art. 2 („film de artă”, „film dificil”);
- Promovarea limbii române și a identității culturale naționale prin obligația gestionarilor sălilor de cinema de a asigura o cotă de filme în limba română și europene (art. 9 alin. (5)).

4. Impact economic și dezvoltare regională

Prin susținerea infrastructurii, formării profesionale, educației cinematografice și a parteneriatelor public-private (art. 6 și art. 11), se estimează: - Crearea a cel puțin 500 de locuri de muncă directe și indirecte în industria filmului și sectoarele conexe (turism, horeca, logistică, publicitate, tehnologie etc.); - Creșterea volumului de investiții indirecte prin încurajarea producțiilor desfășurate în regiuni, stimulând dezvoltarea locală. 5. Eficientizarea administrării domeniului: - Finanțarea capacității instituționale și a cercetării (art. 11 lit. g) și j)) permite o guvernare eficientă și fundamentarea deciziilor în sector. 6. Dimensiunea fiscal-bugetară și sustenabilitatea Conform art. 10¹ Fondul cinematografiei este alimentat prin contribuții bugetare și extrabugetare stabilite clar (4% din valorificarea filmelor CNC, timbrul de cinema de 2 lei etc.), ceea ce: - Reduce povara directă asupra bugetului de stat; - Asigură planificare multianuală și sustenabilitate; - Permite reinvestirea profitului în sector, într-o formă echitabilă și autonomă; - Asigură compatibilitate cu Legea finanțelor publice nr. 181/2014 7. Educație, cercetare și formare profesională Prin noile prevederi (art. 6 lit. n¹), art. 11 lit. f), g), h)), sunt create condițiile pentru: - Dezvoltarea educației cinematografice în școli și comunități; - Formarea continuă a profesioniștilor, prin workshop-uri și laboratoare; - Susținerea noilor generații de cineaști, ca vector de regenerare a sectorului și de combatere a exodului profesional.	3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare Au fost analizate următoarele opțiuni alternative: Finanțarea exclusiv din bugetul de stat <i>Dezavantaje:</i> - Finanțarea depinde de prioritățile anuale ale Guvernului și poate suferi reduceri semnificative. - Nu permite planificarea pe termen lung a proiectelor cinematografice. - Nu atrage fonduri externe și limitează oportunitățile de coproducție. <i>Motivul excluderii:</i> Lipsa predictibilității financiare face ca această opțiune să fie ineficientă pentru dezvoltarea unei industrii sustenabile. Finanțare exclusiv din surse private și donații <i>Dezavantaje:</i> - Lipsa unui sistem stabil și constant de finanțare. - Fondurile private sunt orientate spre proiecte comerciale și nu acoperă producțiile artistice sau culturale. - Există riscul ca doar anumite tipuri de filme să fie finanțate, în detrimentul diversității culturale. <i>Motivul excluderii:</i> Finanțarea exclusiv privată nu asigură sprijin echitabil pentru toate categoriile de producție cinematografică. Amânarea implementării și crearea unei strategii pe termen lung <i>Dezavantaje:</i> - Întârzierea adoptării unui mecanism de finanțare sustenabil ar duce la stagnarea industriei. - Lipsa unui sprijin constant ar continua să împiedice accesul cineaștilor la resurse financiare. - Exodul de talente ar continua, afectând capacitatea Republicii Moldova de a construi o industrie cinematografică competitivă. <i>Motivul excluderii:</i> Urgența situației impune adoptarea unui cadru legislativ care să ofere soluții imediate. Analiza opțiunilor alternative a demonstrat că instituirea Fondului Cinematografiei este cea mai eficientă soluție pentru sprijinirea industriei cinematografice din Republica Moldova.
---	---

Această măsură asigură predictibilitate, autonomie și diversificarea surselor de finanțare, contribuind la dezvoltarea durabilă a sectorului audiovizual și la alinierea acestuia la standardele europene.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea proiectului de act normativ va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, atât la nivel structural și instituțional, cât și în ceea ce privește gestionarea resurselor financiare destinate culturii.

Crearea unui mecanism eficient și transparent de finanțare a cinematografiei

- Fondul Cinematografiei va funcționa ca un mecanism gestionat de Centrul Național al Cinematografiei (CNC), creând un sistem eficient și transparent de alocare a resurselor.
- Implementarea criteriilor obiective de selectare a proiectelor cinematografice va elimina riscurile de favoritism sau influențe politice asupra finanțării.

Modificări structurale în cadrul administrației publice

- Necesitatea actualizării cadrului normative - proiectul de lege va trebui corelat cu prevederile HG 846/2015, pentru a permite acumularea și gestionarea resurselor extrabugetare.

Reducerea presiunii asupra bugetului public

- Diversificarea surselor de finanțare prin taxe și sponsorizări private va reduce dependența sectorului de alocările anuale de la bugetul de stat.
- Proiectul permite creșterea eficienței utilizării resurselor publice, asigurând o alocare mai echitabilă și direcționată a fondurilor către proiectele cu impact major asupra industriei și culturii naționale.
- Prin atragerea investițiilor private și externe, sectorul public va beneficia de o îmbunătățire a performanței economice a cinematografiei, generând venituri suplimentare la buget prin impozite și contribuții sociale.

Impactul pe termen scurt, mediu și lung

Perioada	Impacturi prognozate
termen scurt (0-2 ani)	- Crearea Fondului cinematografiei și stabilirea cadrului normativ de funcționare. - Organizarea mecanismului de finanțare și selecție a proiectelor. - Primele sesiuni de finanțare pentru producția de filme.
termen mediu (3-5 ani)	- Creșterea numărului de producții cinematografice finanțate anual. - Consolidarea relațiilor internaționale prin atragerea coproducțiilor.
termen lung (5+ ani)	- Autonomie financiară crescută a industriei cinematografice. - Transformarea Republicii Moldova într-un pol atractiv pentru producțiile de film internaționale. - Contribuție economică majoră a sectorului audiovizual la PIB, similar modelelor din țările europene.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Sub aspect financiar și economic, implementarea proiectului de Lege implică alocarea resurselor financiare. Astfel, în Cadrul bugetar pe termen mediu pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2024, la Subprogramul 8510 „Susținerea cinematografiei” sunt prevăzute mijloace financiare în volum de 19700,00 lei.

Implementarea prevederilor propuse la proiectul de lege, pentru anul 2025 vor fi realizate în limita alocațiilor bugetare prevăzute.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Instituirea Fondului Cinematografiei va genera efecte pozitive asupra mediului privat, în special asupra întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din domeniul audiovizual, precum și asupra operatorilor de televiziune și platformelor de difuzare de conținut.

1. Impact asupra IMM-urilor din industria cinematografică

Sectorul audiovizual din Republica Moldova este dominat de întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri), care vor beneficia de:

Acces la finanțare stabilă, reducând dependența de sursele private incerte.

Oportunități sporite de coproducție internațională, contribuind la dezvoltarea industriei cinematografice naționale.

Creșterea cererii pentru servicii de post-producție, logistică și distribuție, susținând dezvoltarea întregului ecosistem cinematografic.

2. Impact asupra operatorilor de televiziune și platformelor VOD

În alte state europene, astfel de mecanisme au dus la creșterea producției naționale de film, oferind operatorilor conținut nou și valoros pentru difuzare.

În contextul obligațiilor UE privind cota minimă de 30% conținut european pe platformele VOD, acest mecanism va asigura producerea de conținut național de calitate.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de act normativ va avea un impact social semnificativ, prin sprijinirea industriilor creative, creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și extinderea accesului publicului la produse culturale de calitate. Adoptarea acestui mecanism de finanțare va contribui la dezvoltarea unui ecosistem cinematografic sustenabil, cu efecte directe asupra diferitelor categorii sociale și grupuri demografice.

1) Grupurile demografice și sociale afectate

- Principalele grupuri sociale care vor beneficia de efectele pozitive ale actului normativ sunt:
- Cineaștii, producătorii și lucrătorii din industria filmului – prin acces îmbunătățit la resurse financiare și oportunități de dezvoltare profesională.
- Tinerii și studenții în domeniul audiovizual – prin creșterea ofertei de formare profesională și crearea de oportunități de angajare în sectorul cinematografic.
- Publicul larg, inclusiv comunitățile din mediul rural – prin acces extins la producții cinematografice naționale și proiecte de educație cinematografică.
- Persoanele din grupurile vulnerabile – prin inițiative care promovează incluziunea socială și culturală prin film.

2) Efectele soluțiilor propuse pe termen scurt, mediu și lung

Perioada	Impacturi prognozate
termen scurt (0-2 ani)	- Lansarea primelor proiecte cinematografice finanțate prin noul mecanism. - Acces îmbunătățit la finanțare pentru tinerii cineaști.
termen mediu (3-5 ani)	- Creșterea angajabilității în sectorul creativ și audiovizual. - Consolidarea infrastructurii educaționale pentru formarea profesioniștilor în domeniul filmului. - Extinderea pieței muncii pentru tehnicieni, scenariști, actori și alți specialiști din industrie.
termen lung (5+ ani)	- Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în sectorul creativ.

		- Dezvoltarea industriei cinematografice ca factor economic stabil, cu impact pozitiv asupra PIB-ului. - Crearea unor condiții mai bune pentru promovarea filmului moldovenesc pe piața internațională.
	3) Impactul asupra ocupării forței de muncă și nivelului de salarizare Prin stimularea producției cinematografice și creșterea numărului de proiecte finanțate, se estimează: - Crearea a peste 500 de locuri de muncă noi în sectorul audiovizual în primii 5 ani de implementare a Fondului. - Creșterea veniturilor din industria cinematografică, cu efect pozitiv asupra salariilor lucrătorilor din acest domeniu. - Extinderea oportunităților pentru tineri profesioniști și reducerea exodului de specialiști în domeniul audiovizual. 4) Impactul asupra accesului la servicii culturale și educaționale - Creșterea numărului de producții naționale va îmbogăți oferta cinematografică pentru public. - Dezvoltarea programelor de educație cinematografică pentru școli și universități va stimula interesul pentru arta filmului. - Extinderea accesului în zonele rurale prin finanțarea unor inițiative de proiecții itinerante și cinematografe mobile. Implementarea prezentului proiect de act normative va implica prelucrarea datelor cu caracter personal în procesul de accesare a finanțărilor, selecție a proiectelor și gestionare a fondurilor. Prelucrarea acestor date va avea drept scop administrarea cererilor de finanțare și evaluarea eligibilității aplicanților, monitorizarea utilizării fondurilor și respectarea criteriilor de transparență, precum și raportarea și auditul utilizării resurselor financiare. Datele vizate vor include informații de identificare, cum ar fi numele, prenumele, codul numeric personal și datele de contact ale beneficiarilor, informații financiare și necesare gestionării plăților, precum date profesionale, inclusiv CV-uri, portofolii de lucrări și istoricul activității în domeniu. Pentru protecția acestor date, se vor respecta prevederile legislației naționale și europene privind protecția datelor cu caracter personal, inclusiv Regulamentul General privind Protecția Datelor (GDPR). Vor fi implementate măsurile tehnice și organizatorice menite să prevină accesul neautorizat la informații, iar datele vor fi stocate doar pe perioada strictă a respectării obligațiilor legale și financiare. De asemenea, se vor aplica restricții privind transferul acestor date, interzicându-se transmite lor către terți Proiectul de act normativ promovează egalitatea de gen și asigurări participarea echitabilă a femeilor și bărbaților în industria cinematografică. Accesul la finanțare va fi garantat fără discriminare de gen, iar selecția proiectelor va include criterii de diversitate menite să sprijine cineastii din grupurile subreprezentate. Pentru eliminarea barierelor de acces, se va încuraja participarea femeilor regizoare, producătoare și scenariste în competițiile subiecte de finanțare și se vor promova filmele care abordează social și legat de egalitate de gen. În plus, vor fi dezvoltate politici de sprijin pentru femeile care activează în domeniul cinematografiei, inclusiv prin acordarea de granturi pentru proiecte flexibile, facilitând astfel implicarea acestora în dezvoltarea domeniului.	
	4.5. Impactul asupra mediului Implementarea prezentului act normativ nu generează un impact negativ direct asupra mediului. Totuși, în funcționarea activității sprijinite, pot apărea efecte pozitive, cât și posibile efecte negative care necesită măsuri de atenuare. Se poate stimula adoptarea de practici sustenabile în producția de film prin utilizarea echipamentelor eficiente energetic și reducerea consumului de resurse neregenerabile. Dezvoltarea producției digitale și utilizarea platformelor online contribuie la reducerea impactului asupra mediului prin scăderea utilizării materialelor fizice. Atragerea producțiilor	

internaționale și dezvoltarea infrastructurii locale pot diminua necesitatea deplasărilor în afara țării, reducând astfel emisiile de CO₂ ale industriei audiovizuale.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Implementarea proiectului de lege va avea un impact semnificativ asupra dezvoltării economice, sociale și culturale a Republicii Moldova, contribuind la modernizarea industriei audiovizuale și la creșterea competitivității sale la nivel internațional. Fondul va stimula inovarea prin utilizarea noilor tehnologii, precum realitatea augmentată, realitatea virtuală și inteligența artificială, și va crea oportunități pentru producții experimentale și parteneriate între universități.

Creșterea participării filmelor naționale la festivaluri internaționale va spori vizibilitatea industriei locale și va facilita accesul la fonduri de coproducție. Dezvoltarea relațiilor cu distribuitorii internaționali va stimula exportul de producții cinematografice și va atrage investiții externe. Fondul va contribui la atragerea finanțărilor private și internaționale, reducând dependența de bugetul național și generând un efect economic pozitiv prin investiții în infrastructură, servicii și produse financiare dedicate industriei filmului.

La nivel regional, sprijinirea producțiilor în diverse zone ale țării va contribui la dezvoltarea infrastructurii locale, reducerea disparităților dintre mediul urban și rural și descentralizarea industriei. Atragerea filmărilor în regiuni va genera investiții în servicii conexe, creând noi oportunități economice. De asemenea, implementarea unor mecanisme de finanțare previzibile și reglementarea contractelor de muncă vor stabili locurile de muncă din industrie, oferind un cadru juridic și economic mai sigur pentru cinematografie.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin amendarea Legii cinematografiei nr. 116/2014, Republica Moldova implementează politicile culturale conform prevederile Convenției UNESCO din 2005 pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale, cât și Deciziei Consiliului din 18 mai 2006 privind încheierea Convenției pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale (2006/515/CE), în proiectul de lege fiind prevăzută instituirea unui cadru juridic coerent, care permite:

- Crearea unui mecanism clar de colectare și administrare a fondurilor destinate sprijinirii producției cinematografice.
- Stabilirea obligației de contribuție, în conformitate cu modelele existente în statele membre ale Uniunii Europene.
- Alinierea la regulamentele europene privind utilizarea fondurilor structurale pentru sprijinirea industriei creative unui mecanism sustenabil de finanțare a domeniului care îndeplinește angajamentele asumate în procesul de integrare europeană.

Pentru continuarea implementării aquis-ului comunitar menționat supra, ulterior va fi necesară și modificarea Hotărârii Guvernului 846/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii 116/2014.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/elaborarea-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-modificarea-legii-cinematografiei-nr-1162014/11578>

În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul urmează a fi avizat de autoritățile de resort.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul de lege presupune modificarea Legii cinematografilei nr.116/2014, astfel implementarea prevederilor legislative revizuite va impune modificarea tuturor actelor normative subordonate acestei Legi, în special, a Hotărârii Guvernului nr.846/2015 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii cinematografilei, precum și adoptarea unor acte normative noi aferente domeniului.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea prezentului act normativ va necesita măsuri organizatorice, administrative și instituționale, implicând mai multe entități relevante. Centrul Național al Cinematografilei va gestiona Fondul Cinematografilei, evaluând și aprobând proiectele de finanțare, în timp ce Ministerul Culturii va coordona politicile și asigurarea conformității cu normele europene. Pentru asigurarea unei implementări eficiente, este necesară consolidarea capacităților instituționale ale Centrului Național al Cinematografilei și instruirii funcționarilor implicați. Fondul Cinematografilei va beneficia de un buget inițial, completat de un mecanism de audit și control financiar pentru prevenirea fraudei. Eficiența implementării va fi monitorizată printr-un sistem periodic de raportare, bazat pe indicatori precum numărul de proiecte finanțate, gradul de utilizare a fondurilor, contribuțiile colectate și impactul asupra industriei audiovizuale.

Sergiu PRODAN
Ministru

Tabelul comparativ
la proiectul de hotărâre cu privire la modificarea
Legii cinematografiei nr.116/2014

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	1. În cuprinsul legii, cuvintele „ <i>cinematografiei naționale</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>național în domeniul cinematografiei</i> ”, la forma gramaticală corespunzătoare.	
Articolul 1 (2) Prezenta lege reglementează modul de desfășurare a activităților din domeniul cinematografiei (crearea, producerea, finanțarea, distribuirea și exploatarea filmelor), de susținere a dezvoltării industriei filmului, precum și de administrare a patrimoniului cinematografiei naționale. (3) Obiectivele de bază ale prezentei legi sînt: l) respectarea prevederilor lingvistice legale în domeniul cinematografiei	2. La articolul 1: alineatul (2), după cuvântul „ <i>filmelor</i> ” se completează cu cuvintele „ <i>și altor opere audiovizuale</i> ”. alineatul (3), lit. l) se expune în următoarea redacție: „l) diversificarea conținutului audiovizual național”.	(2) Prezenta lege reglementează modul de desfășurare a activităților din domeniul cinematografiei (crearea, producerea, finanțarea, distribuirea și exploatarea <i>filmelor și altor opere audiovizuale</i>), de susținere a dezvoltării industriei filmului, precum și de administrare a patrimoniului cinematografiei naționale. alineatul (3) l) diversificarea conținutului audiovizual național.
Articolul 2 <i>cinematograf</i> – orice spațiu autorizat dotat cu echipament corespunzător în vederea prezentării publice a filmelor prin proiecție pe ecran, cu sau fără vânzare de bilete;	3. Articolul 2: la noțiunea „ <i>cinematograf</i> ”, cuvintele „ <i>în vederea prezentării</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>destinat demonstrării</i> ”;	<i>cinematograf</i> – orice spațiu autorizat dotat cu echipament corespunzător <i>destinat demonstrării</i> publice a filmelor prin proiecție pe ecran, cu sau fără vânzare de bilete;
<i>cinematografie</i> – domeniu al culturii și artei care are drept scop producerea, distribuirea și exploatarea filmelor și	noțiunea <i>cinematografie</i> va avea următorul cuprins:	„ <i>cinematografie</i> – artă și industrie culturală, de importanță națională, care creează plusvaloare prin exploatarea și răspândirea diversității culturale, are drept scop realizarea,

întrunește resursele materiale, activitățile creative, tehnice și manageriale, precum și personalul care asigură procesul cinematografic;	„ <i>cinematografie</i> – artă și industrie culturală, de importanță națională, care creează plusvaloare prin exploatarea și răspândirea diversității culturale, are drept scop realizarea, distribuirea și exploatarea filmelor cinematografice și include totalitatea activităților și persoanelor care activează în acest domeniu;”	distribuirea și exploatarea filmelor cinematografice și include totalitatea activităților și persoanelor care activează în acest domeniu;”
<i>copie standard</i> – copie de bază a filmului, pe orice suport, care întrunește toți parametrii tehnici și de calitate stabiliți de producător;	noțiunea „ <i>copie standard</i> ” va avea următorul cuprins: „ <i>copie standard</i> – varianta finală și completă a filmului, incluzând imaginea montată, sunetul mixat și genericul, transpusă pe un suport stabil și de calitate, care permite realizarea de copii a filmului, pe orice fel de suport derivat, în vederea exploatării, precum și stocării filmului în condiții de calitate;”	„ <i>copie standard</i> – varianta finală și completă a filmului, incluzând imaginea montată, sunetul mixat și genericul, transpusă pe un suport stabil și de calitate, care permite realizarea de copii a filmului, pe orice fel de suport derivat, în vederea exploatării, precum și stocării filmului în condiții de calitate;”
<i>coproducător</i> – persoană fizică sau juridică autorizată, care participă cu mijloace tehnice și/sau financiare la realizarea unui film alături de unul sau mai mulți producători;	noțiunea „ <i>coproducător</i> ” se expune în redacție nouă după cum urmează: <i>coproducător</i> – persoană fizică sau juridică autorizată, care participă la realizarea unui film alături de unul sau mai mulți producători;	„ <i>coproducător</i> – persoană fizică sau juridică autorizată, care participă la realizarea unui film alături de unul sau mai mulți producători;”
<i>dezvoltare de proiect cinematografic</i> – orice activități care au drept scop realizarea unui film: scrierea sau rescrierea scenariului, documentarea, estimarea costurilor, identificarea și accesarea surselor posibile de finanțare etc.;	noțiunea „ <i>dezvoltare de proiect cinematografic</i> ” va avea următorul cuprins: „ <i>dezvoltare de proiect cinematografic</i> – orice activități care au drept scop realizarea unui proiect cinematografic precum scrierea sau rescrierea scenariului, documentarea, estimarea costurilor, identificarea și accesarea surselor posibile de finanțare, precum și orice alte activități dedicate acestui scop;”	„ <i>dezvoltare de proiect cinematografic</i> – orice activități care au drept scop realizarea unui proiect cinematografic precum: scrierea sau rescrierea scenariului, documentarea, estimarea costurilor, identificarea și accesarea surselor posibile de finanțare, precum și orice alte activități dedicate acestui scop;”
<i>distribuire de filme</i> – activitate care are drept scop punerea în circulație a filmelor prin vânzare sau prin orice alt mod de transmitere în proprietate, cu titlu oneros	noțiunea „ <i>distribuire de filme</i> ” va avea următorul cuprins: „ <i>distribuire de filme</i> - activitate care are ca scop prezentarea, prin proiecții pe ecrane, către public, a unui film în cinematografe sau în alte	<i>distribuire de filme</i> - activitate care are ca scop prezentarea, prin proiecții pe ecrane, către public, a unui film în cinematografe sau în alte spații alternative utilizate pentru comunicarea publică a filmelor ,vânzări de licențe către posturile de televiziune, de DVD-uri sau alte

ori gratuit, precum și importul și exportul de filme;	spații alternative utilizate pentru comunicarea publică a filmelor ,vânzări de licențe către posturile de televiziune, de DVD-uri sau alte suporturi de stocare și redare a filmelor, inclusiv platforme online, precum și importul și/sau exportul de filme;”	suporturi de stocare și redare a filmelor, inclusiv platforme online, precum și importul și/sau exportul de filme;
<i>film în coproducție</i> – film realizat de producători din două sau mai multe țări și finanțat conform prevederilor art. 15 alin. (2), cu respectarea prevederilor Regulamentului de finanțare a cinematografiei;	noțiunea „ <i>film în coproducție</i> ” va avea următorul cuprins: „ <i>film în coproducție</i> – film realizat de producători din două sau mai multe țări,	„ <i>film în coproducție</i> – film realizat de producători din două sau mai multe țări.”
<i>film național</i> – film realizat cu participare artistică și tehnică preponderent autohtonă și care este finanțat conform prevederilor art. 14 alin. (3);	noțiunea „ <i>film național</i> ” va avea următorul cuprins: „ <i>film național</i> - film realizat cu participare artistică și tehnică preponderent autohtonă, potrivit criteriilor stabilite de către Centrul Național al Cinematografiei;”	„ <i>film național</i> - film realizat cu participare artistică și tehnică preponderent autohtonă, potrivit criteriilor stabilite de către Centrul Național al Cinematografiei;”
	după noțiunea „ <i>film național</i> ” se include o noțiune nouă cu următorul cuprins: „ <i>fondul cinematografiei</i> - reprezintă totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării domeniului cinematografiei;”	<i>fondul cinematografiei</i> - reprezintă totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării domeniului cinematografiei;
<i>producție cinematografică</i> – totalitatea operațiunilor desfășurate din prima zi a pregătirilor pentru producerea unui film până în ultima zi din postproducție, care au ca finalitate realizarea copiei standard a filmului;	noțiunea „ <i>producție cinematografică</i> ” se substituie cu noțiunea „ <i>producția de film și alte opere audiovizuale</i> ” cu următorul cuprins: „ <i>producția de film și alte opere audiovizuale</i> – totalitatea operațiunilor desfășurate începând din prima zi a pregătirilor pentru producția unui film și altor produse audiovizuale până în ultima zi de post-producție, care au ca finalitate realizarea copiei standard a filmului; ”	„ <i>producția de film și alte opere audiovizuale</i> – totalitatea operațiunilor desfășurate începând din prima zi a pregătirilor pentru producția unui film și altor produse audiovizuale până în ultima zi de post-producție, care au ca finalitate realizarea copiei standard a filmului; ”
<i>proiect cinematografic</i> – set de documente în baza cărora se adoptă decizia de finanțare a unui film;	noțiunea „ <i>proiect cinematografic</i> ” va avea următorul cuprins:	„ <i>proiect cinematografic</i> – totalitatea activităților artistice, tehnice și organizatorice care, pornind de la un sinopsis, duc la realizarea formei finale de livrare fie în copie

	„<i>proiect cinematografic</i> – totalitatea activităților artistice, tehnice și organizatorice care, pornind de la un sinopsis, duc la realizarea formei finale de livrare fie în copie standard, fie în copie digitală a unui film (cele 3 etape ale realizării proiectului cinematografic sunt dezvoltare de proiect, producția de film și post-producția);”	standard, fie în copie digitală a unui film (cele 3 etape ale realizării proiectului cinematografic sunt dezvoltare de proiect, producția de film și post-producția);”
	după noțiunea „<i>proiect cinematografic</i>” se includ noțiuni noi după cum urmează: <i>producător delegat</i> (persoană delegată) - persoana fizică desemnată de toți coproducătorii, care desfășoară acțiunile specifice producătorului, în numele acestuia; <i>producător executiv</i> - angajat sau contractat al unei companii de producții care planifică și coordonează întreg procesul de producție a filmului; <i>film de artă</i> - filmul care, prin calitatea lui artistică, contribuie la dezvoltarea culturii cinematografice și a diversității culturale naționale, europene și universale; <i>film dificil</i> - film de interes cultural de mare complexitate și a căror realizare prezintă un grad sporit de dificultate; <i>timbru de cinema</i> – o contribuție cu destinație specială, aplicată sub forma unui procent sau a unei sume fixe adăugate la prețul de vânzare al produselor și serviciilor specificate de lege;	<i>producător delegat</i> (persoană delegată) - persoana fizică desemnată de toți coproducătorii, care desfășoară acțiunile specifice producătorului, în numele acestuia; <i>producător executiv</i> - angajat sau contractat al unei companii de producții care planifică și coordonează întreg procesul de producție a filmului; <i>film de artă</i> - filmul care, prin calitatea lui artistică, contribuie la dezvoltarea culturii cinematografice și a diversității culturale naționale, europene și universale; <i>film dificil</i> - film de interes cultural de mare complexitate și a căror realizare prezintă un grad sporit de dificultate; <i>timbru de cinema</i> – o contribuție cu destinație specială, aplicată sub forma unui procent sau a unei sume fixe adăugate la prețul de vânzare al produselor și serviciilor specificate de lege;”
Articolul 4. Atribuțiile Ministerului Culturii e) stimulează și susține modernizarea industriei filmului, inovațiile tehnologice, experimentul artistic în domeniu;	4. Articolul 4: litera e) se abrogă; la litera f), cuvintele „<i>al structurilor</i>” se substituie cu cuvintele „<i>ale entităților</i>”; la litera g), cuvântul „<i>structurile</i>” se substituie cu cuvântul „<i>entitățile publice</i>”;	f) asigură protecția patrimoniului cinematografiei naționale și <i>ale entităților</i> specializate aflate în proprietatea statului, inclusiv al celor în care statul deține capital majoritar;

f) asigură protecția patrimoniului cinematografiei naționale și al structurilor specializate aflate în proprietatea statului, inclusiv al celor în care statul deține capital majoritar; g) aprobă tarifele/prețurile pentru serviciile prestate de structurile specializate în domeniul cinematografiei; h) reglementează și monitorizează finanțarea de stat a producției de film național; i) examinează și soluționează cererile de admitere la regimul de coproducție cinematografică.	la litera h), cuvintele „a producției de film național” se substituie cu cuvintele „în domeniul cinematografiei”; litera i) se abrogă. după litera i) se introduce litera j) cu următorul cuprins: „j) aprobă planul (comanda de stat) pentru proiectele socioculturale în domeniul cinematografiei”.	g) aprobă tarifele/prețurile pentru serviciile prestate de entitățile publice specializate în domeniul cinematografiei; h) reglementează și monitorizează finanțarea de stat în domeniul cinematografiei; j) aprobă planul (comanda de stat) pentru proiectele socioculturale în domeniul cinematografiei.
Articolul 5: (3) Activitatea Centrului și a subdiviziunilor sale se finanțează din: a) venituri proprii provenite din prestarea serviciilor; b) alocații de la bugetul de stat; c) cota de participare a coproducătorilor și a finanțatorilor interni și externi; d) donații, granturi și alte venituri în condițiile legii.	5. Articolul 5: alineatul (3) va avea următoarea redacție: „Activitatea Centrului și a subdiviziunilor sale se finanțează de la bugetul de stat, inclusiv din venituri colectate, în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală.”	(3) Activitatea Centrului și a subdiviziunilor sale se finanțează de la bugetul de stat, inclusiv din venituri colectate, în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală.
Articolul 6. Atribuțiile Centrului (2) Centrul îndeplinește următoarele atribuții de bază: a) elaborează și propune spre aprobare Guvernului proiecte de acte legislative și normative privind domeniul său de activitate; c) asigură administrarea eficientă, în condiții de maximă transparență, a resurselor financiare destinate cinematografiei;	6. Articolul 6, alineatul (2): la litera a), cuvântul „Guvernului” se substituie cu cuvintele „Ministerului Culturii”, iar cuvintele „legislative și” se exclud; la litera c) după textul „destinate cinematografiei” se includ cuvintele „ și a Fondului cinematografiei”	(2) a) elaborează și propune spre aprobare Ministerului Culturii proiecte de acte normative privind domeniul său de activitate; c) asigură administrarea eficientă, în condiții de maximă transparență, a resurselor financiare destinate cinematografiei și a Fondului cinematografiei;” e) elaborează și înaintează Ministerului Culturii proiecte de acte normative care reglementează relațiile dintre persoanele fizice și juridice implicate în activități din domeniul cinematografiei, atât pe plan național, cât și internațional;

e) elaborează proiecte de acte normative care reglementează relațiile dintre persoanele fizice și juridice implicate în activități din domeniul cinematografiei, atât pe plan național, cât și internațional; j) asigură înregistrarea și evidența persoanelor fizice și juridice care desfășoară activități în domeniul cinematografiei; k) eliberează vize de exploatare pentru toate filmele distribuite pe teritoriul Republicii Moldova; l) prestează servicii de copiere/vînzare a materialelor din Arhiva Națională de Film; m) emite norme de clasificare a filmelor și a cinematografeilor; n) contribuie la crearea de facilități pentru modernizarea industriei filmului și pentru dezvoltarea tehnologică în domeniul cinematografiei;	la litera e), după cuvântul „<i>elaborează</i>” se completează cu textul „<i>și înaintează Ministerului Culturii</i>”; la litera j), cuvintele „<i>înregistrarea și</i>” se exclud; la litera l) după textul „<i>de copiere/vînzare</i>” se completează cu cuvintele „<i>și digitalizare</i>”; literele m) și n) vor avea următorul cuprins: „m) asigură clasificarea filmelor și cinematografeilor; n) contribuie la modernizarea industriei filmului și dezvoltarea tehnologică în domeniul cinematografiei”; după litera n) se introduc literele n¹)-n³) cu următorul cuprins: „n¹) inițiază, desfășoară, sprijină alte activități destinate educației și cercetării în domeniul cinematografiei, dezvoltării producțiilor de film național și coproducțiilor internaționale, a infrastructurii, distribuirii, promovării filmelor și altor opere audiovizuale precum și consolidării capacităților instituționale a Centrului. n²) instituie parteneriate și aderă la platforme, entități și asociații internaționale din domeniu; n³) organizează și/sau sprijină desfășurarea festivalurilor de film;	j) asigură evidența persoanelor fizice și juridice care desfășoară activități în domeniul cinematografiei; l) prestează servicii de copiere/vînzare și digitalizare a materialelor din Arhiva Națională de Film; m) asigură clasificarea filmelor și cinematografeilor; n) contribuie la modernizarea industriei filmului și dezvoltarea tehnologică în domeniul cinematografiei; n¹) inițiază, desfășoară, sprijină alte activități destinate educației și cercetării în domeniul cinematografiei, dezvoltării producțiilor de film național și coproducțiilor internaționale, a infrastructurii, distribuirii, promovării filmelor și altor opere audiovizuale precum și consolidării capacităților instituționale a Centrului. n²) instituie parteneriate și aderă la platforme, entități și asociații internaționale din domeniu; n³) organizează și/sau sprijină desfășurarea festivalurilor de film;
Articolul 7. Organizarea activității Centrului (1) Centrul este condus de un director, numit de Guvern, la propunerea Ministerului Culturii, pe un termen de 4 ani, în urma unui concurs deschis, organizat și desfășurat conform Regulamentului de organizare și funcționare al Centrului Național al Cinematografiei.	7. Articolul 7 alin. (1) se expune în următoarea redacție: „(1) Centrul este condus de un director general, numit de Guvern, la propunerea Ministerului Culturii, pe un termen de 5 ani, în urma unui concurs deschis, organizat și desfășurat conform Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului Național al Cinematografiei.	(1) Centrul este condus de un director general, numit de Guvern, la propunerea Ministerului Culturii, pe un termen de 5 ani, în urma unui concurs deschis, organizat și desfășurat conform Regulamentului de organizare a Centrului Național al Cinematografiei.

(5) Atribuțiile consiliului se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare al Centrului Național al Cinematografiei.		
Articolul 9. Distribuirea de film pe teritoriul Republicii Moldova (1) Persoanele juridice au dreptul să distribuie filme pe teritoriul Republicii Moldova numai după ce au fost înregistrate în Registrul cinematografic.	8. Articolul 9: la alineatul (1), după cuvântul „ <i>Persoanele</i> ” se completează cu cuvintele „ <i>fizice și</i> ”, iar cuvântul „ <i>înregistrate</i> ” se substituie cu cuvântul „ <i>înscrise</i> ”; „(5) Gestionarii de săli cinematografice asigură o cotă de filme europene și de filme a căror limbă originală este limba română, în conformitate cu prevederile Regulamentului menționat în art. 8 alin. (5) ”.	Articolul 9: (1) Persoanele <i>fizice și juridice</i> au dreptul să distribuie filme pe teritoriul Republicii Moldova numai după ce au fost <i>înscrise</i> în Registrul cinematografiei; (5) <i>Gestionarii de săli cinematografice asigură o cotă de filme europene și de filme a căror limbă originală este limba română, în conformitate cu prevederile Regulamentului menționat în art. 8 alin. (5) ”.</i>
Articolul 10. Sursele finanțării activității cinematografice Activitatea cinematografică în Republica Moldova este finanțată din următoarele surse: a) bugetul de stat; b) veniturile proprii ale Centrului.	9. Articolul 10 va avea următorul cuprins: „Articolul 10. Sursele finanțării activității cinematografice Activitatea cinematografică în Republica Moldova este finanțată din următoarele surse: a) Fondul cinematografiei; b) venituri colectate de către Centrul Național al Cinematografiei; c) alte venituri dobândite în condițiile legii”	Articolul 10. Sursele finanțării activității cinematografice Activitatea cinematografică în Republica Moldova este finanțată din următoarele surse: a) Fondul cinematografiei; b) venituri colectate de către Centrul Național al Cinematografiei; c) alte venituri dobândite în condițiile legii”
	10. Se includ articolele 10 ¹ cu următorul cuprins: „Articolul 10 ¹ . Fondul cinematografiei (1) Fondul cinematografiei este instituit pentru finanțarea, dezvoltarea, promovarea domeniului cinematografiei, realizarea măsurilor de conservare, păstrare și valorificare a patrimoniului național cinematografic precum și altor activități conexe.	Articolul 10 ¹ . <i>Fondul cinematografiei</i> (1) <i>Fondul cinematografiei este instituit pentru finanțarea, dezvoltarea, promovarea domeniului cinematografiei, realizarea măsurilor de conservare, păstrare și valorificare a patrimoniului național cinematografic precum și altor activități conexe.</i> (2) <i>Sursele de formare a fondului sunt:</i> a) <i>alocațiile aprobate anual prin legea bugetului de stat;</i>

	(2) Sursele de formare a fondului sunt: a) alocațiile aprobate anual prin legea bugetului de stat ; b) 4% din veniturile realizate din valorificarea prin închiriere și/sau cesiuni de drepturi de exploatare/utilizare în cinematografe a unui film finanțat de CNC; c) timbrul de cinema în mărime de 2 MDL aplicat supra prețului de comercializare a билетelor de cinema în cinematografe sau în spații alternative utilizate pentru comunicarea publică a filmelor prin proiecție pe ecran; d) penalitățile la plata cu întârziere a contribuțiilor menționate la lit. b) și lit. c); e) resursele financiare oferite de către donatori; f) alte venituri dobândite în condițiile legii. (3) Subiecții contribuției prevăzute la alin. (2): a) lit. b) sunt persoane fizice sau juridice care desfășoară activitate de producție sau distribuție, valorificare a filmelor finanțate de CNC. b) lit. c) sunt persoanele fizice și juridice ce obțin venituri din exploatarea filmelor cinematografice, de orice gen și pe orice fel de suport, în cinematografe sau în spații alternative utilizate pentru comunicarea publică a filmelor prin proiecție pe ecran; (4) Regulamentul privind modul de gestionare și distribuire a mijloacelor financiare ale Fondului cinematografiei se aprobă prin hotărâre de Guvern. (5) Subiecții pasibili de efectuarea plăților menționate la alin. (2) lit. b) - c) transferă trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune, la contul	b) 4% din veniturile realizate din valorificarea prin închiriere și/sau cesiuni de drepturi de exploatare/utilizare în cinematografe a unui film finanțat de CNC; c) timbrul de cinema în mărime de 2 MDL aplicat supra prețului de comercializare a билетelor de cinema în cinematografe sau în spații alternative utilizate pentru comunicarea publică a filmelor prin proiecție pe ecran; d) penalitățile la plata cu întârziere a contribuțiilor menționate la lit. b) și lit. c); e) resursele financiare oferite de către donatori; f) alte venituri dobândite în condițiile legii. (3) Subiecții contribuției prevăzute la alin. (2): a) lit. b) sunt persoane fizice sau juridice care desfășoară activitate de producție sau distribuție, valorificare a filmelor finanțate de CNC. b) lit. c) sunt persoanele fizice și juridice ce obțin venituri din exploatarea filmelor cinematografice, de orice gen și pe orice fel de suport, în cinematografe sau în spații alternative utilizate pentru comunicarea publică a filmelor prin proiecție pe ecran; (4) Regulamentul privind modul de gestionare și distribuire a mijloacelor financiare ale Fondului cinematografiei se aprobă prin hotărâre de Guvern. (5) Subiecții pasibili de efectuarea plăților menționate la alin. (2) lit. b) - c) transferă trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului de gestiune, la contul Centrul Național al Cinematografiei contribuțiile calculate.
--	--	---

	Centrul Național al Cinematografiei contribuțiile calculate.	
Articolul 11. Finanțarea de stat a activității cinematografice (1) Alocațiile de la bugetul de stat destinate finanțării activității cinematografice se acordă prin intermediul Centrului și pot fi utilizate pentru: a) producția de filme de toate genurile; b) dezvoltarea proiectelor cinematografice; c) distribuirea filmelor; d) participarea filmelor autohtone și a cineaștilor din Republica Moldova la festivaluri internaționale; e) organizarea festivalurilor și a evenimentelor cinematografice în Republica Moldova; f) restaurarea filmelor și a materialelor din Arhiva Națională de Film. (2) Finanțarea, în temeiul prezentei legi, a Centrului și a activității cinematografice este prevăzută în bugetul de stat într-o poziție distinctă. (3) Modul de acordare a finanțării de stat în domeniul cinematografiei este reglementat printr-un regulament aprobat de Guvern.	Articolul 11 va avea următorul cuprins: „Articolul 11. Finanțarea activității cinematografice (1) Mijloacele Fondului cinematografiei sunt utilizate pentru finanțarea activității cinematografice, după cum urmează: a) producția de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale; b) dezvoltarea proiectelor cinematografice; c) coproducții internaționale - în baza acordurilor bilaterale, multilaterale, sau în conformitate cu convențiile și alte tratate internaționale la care Moldova este parte; d) distribuția filmelor și dezvoltarea infrastructurii sectoriale; e) promovarea cinematografiei în plan național și internațional; f) dezvoltarea profesională, instruire și ateliere specializate; g) studii de cercetare și analiză a domeniului; h) popularizarea culturii cinematografice; i) identificarea și susținerea talentelor noi din industria cinematografică; î) conservarea, valorificarea și salvagardarea materialelor patrimoniului național din domeniul cinematografiei; j) dezvoltarea capacității instituționale; k) alte activități conexe domeniului cinematografiei. (2) Finanțarea producției de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale are loc în baza finanțării multianuale în conformitate cu	<i>Articolul 11. Finanțarea activității cinematografice</i> <i>(1) Mijloacele Fondului cinematografiei sunt utilizate pentru finanțarea activității cinematografice, după cum urmează:</i> <i>a) producția de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale;</i> <i>b) dezvoltarea proiectelor cinematografice;</i> <i>c) coproducții internaționale - în baza acordurilor bilaterale, multilaterale, sau în conformitate cu convențiile și alte tratate internaționale la care Moldova este parte;</i> <i>d) distribuția filmelor și dezvoltarea infrastructurii sectoriale;</i> <i>e) promovarea cinematografiei în plan național și internațional;</i> <i>f) dezvoltarea profesională, instruire și ateliere specializate;</i> <i>g) studii de cercetare și analiză a domeniului;</i> <i>h) popularizarea culturii cinematografice;</i> <i>i) identificarea și susținerea talentelor noi din industria cinematografică;</i> <i>î) conservarea, valorificarea și salvagardarea materialelor patrimoniului național din domeniul cinematografiei;</i> <i>j) dezvoltarea capacității instituționale;</i> <i>k) alte activități conexe domeniului cinematografiei.</i> <i>(2) Finanțarea producției de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale are loc în baza finanțării multianuale în conformitate cu Legea nr. 181/2014 și Hotărârea Guvernului nr. 652/2023.</i> <i>(3) Cotele de participare a statutului la finanțarea producțiilor cinematografice și a altor opere audiovizuale în coproducție sunt stabilite în conformitate cu prevederile Legii 53/2023 cu privire la ratificarea</i>

	Legea nr. 181/2014 și Hotărârea Guvernului nr. 652/2023. (3) Cotele de participare a statutului la finanțarea producțiilor cinematografice și a altor opere audiovizuale în coproducție sunt stabilite în conformitate cu prevederile Legii 53/2023 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei privind coproducția cinematografică (revizuită). (4) În cazul în care producătorii implicați în coproducții provin din state care nu sunt semnatare ale Convenției Consiliului Europei privind coproducția cinematografică (revizuită), cotele de participare ale statului la finanțare acestora se stabilesc prin acorduri bilaterale. (5) Cuantumul finanțării proiectelor din Fondul cinematografiei nu poate depăși 80% din bugetul proiectului, cu respectarea prevederilor normative din domeniul ajutorului de stat. (6) Finanțarea concomitentă a producției de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale din sursele Fondului și Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale, aprobat prin Legea nr.154/2018 se efectuează cu respectarea intensității maxime a ajutorului de stat reglementate de Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012. (7) Beneficiarii sprijinului financiar din sursele Fondului și Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale nu pot accesa finanțare din ambele surse pentru aceleași tipuri de cheltuieli.	<i>Convenției Consiliului Europei privind coproducția cinematografică (revizuită).</i> <i>(4) În cazul în care producătorii implicați în coproducții provin din state care nu sunt semnatare ale Convenției Consiliului Europei privind coproducția cinematografică (revizuită), cotele de participare ale statului la finanțare acestora se stabilesc prin acorduri bilaterale.</i> <i>(5) Cuantumul finanțării proiectelor din Fondul cinematografiei nu poate depăși 80% din bugetul proiectului, cu respectarea prevederilor normative din domeniul ajutorului de stat.</i> <i>(6) Finanțarea concomitentă a producției de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale din sursele Fondului și Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale, aprobat prin Legea nr.154/2018 se efectuează cu respectarea intensității maxime a ajutorului de stat reglementate de Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.</i> <i>(7) Beneficiarii sprijinului financiar din sursele Fondului și Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale nu pot accesa finanțare din ambele surse pentru aceleași tipuri de cheltuieli.</i> <i>(8) Centrul Național al Cinematografiei va ține evidența finanțării activității cinematografice în conformitate cu prevederile Legii cu privire la registre nr.71/2007 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.</i>
--	---	---

	(8) Centrul Național al Cinematografiei va ține evidența finanțării activității cinematografice în conformitate cu prevederile Legii cu privire la registre nr.71/2007 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.	
Articolul 12. Finanțarea activității cinematografice din veniturile proprii ale Centrului (1) Veniturile proprii ale Centrului destinate finanțării activității cinematografice se constituie din sumele provenite din: d) închirierea, vânzarea și exploatarea, în limitele legii, a materialelor din Arhiva Națională de Film, precum și a altor bunuri aflate în administrarea Centrului conform prezentei legi;	12. La articolul 12 pe tot parcursul articolului se substituie sintagma „veniturile proprii ale Centrului” cu sintagma „veniturile colectate de către Centru”; la alineatul (1), litera d), după cuvântul „vânzarea” se completează cu cuvintele „materialelor reproduse”;	La articolul 12: Finanțarea activității cinematografice din <i>veniturile colectate de către Centru</i> (1) <i>Veniturile colectate de către Centru</i> destinate finanțării activității cinematografice se constituie din sumele provenite din: d) închirierea, vânzarea <i>materialelor reproduse</i> și exploatarea, în limitele legii, a materialelor din Arhiva Națională de Film, precum și a altor bunuri aflate în administrarea Centrului conform prezentei legi.
Articolul 13. Finanțarea pentru dezvoltarea de proiecte cinematografice (1) Finanțarea destinată dezvoltării de proiecte cinematografice se acordă de Centru în urma concursului pentru proiectele cinematografice, în baza evaluărilor efectuate de consiliul Centrului, conform prevederilor prezentei legi și ale Regulamentului de finanțare a cinematografiei. (2) Finanțarea pentru dezvoltarea de proiecte cinematografice se acordă în exclusivitate pentru filmele de lung metraj de toate genurile. (3) Finanțarea pentru dezvoltarea de proiecte cinematografice poate fi acordată	14. Articolul 13-17 se abrogă.	

pentru documentarea și investigațiile necesare scrierii scenariului, pentru angajarea specialiștilor. (4) În termen de cel mult un an de la încheierea contractului de acordare a sprijinului financiar, proiectele cinematografice care beneficiază de finanțare pentru dezvoltare sînt înscrise, în mod obligatoriu, la concursurile de selectare a proiectelor pentru finanțarea producției cinematografice. (5) În cazul în care proiectul nu este declarat cîștigător la două ediții consecutive ale concursului de selectare pentru finanțarea producției cinematografice, beneficiarul este obligat să restituie suma primită în calitate de sprijin financiar. Articolul 14. Finanțarea producției cinematografice (1) Finanțarea destinată producției cinematografice se acordă de Centru în urma concursului pentru proiectele cinematografice, în baza evaluărilor efectuate de consiliul Centrului, conform prevederilor prezentei legi și ale Regulamentului de finanțare a cinematografiei. (2) Finanțarea producției cinematografice se acordă exclusiv pentru proiectele declarate cîștigătoare la concurs și nu poate fi cedată, cu excepția cazurilor speciale prevăzute de Regulamentul de finanțare a cinematografiei.		
---	--	--

(3) Cota de participare a statului la finanțarea producției de film național, de regulă, nu poate depăși 50% din devizul de producție al filmului. (4) Modul de păstrare a materialelor primare de imagine și sunet ale filmelor naționale este stabilit în Regulamentul de finanțare a cinematografiei. Articolul 15. Finanțarea filmelor în coproducție (1) Finanțarea filmelor în coproducție se acordă de Centru în urma concursului pentru proiectele cinematografice, în baza evaluărilor efectuate de consiliul Centrului, conform prevederilor prezentei legi și ale Regulamentului de finanțare a cinematografiei. (2) Sprijinul financiar pentru coproducții internaționale este de cel puțin 20% din contribuția părții moldovenești în cazul coproducțiilor bilaterale și de cel puțin 10% în cazul producțiilor multilaterale, cu respectarea condițiilor prevăzute în Regulamentul de finanțare a cinematografiei. Articolul 16. Finanțarea participării filmului autohton și a cineaștilor moldoveni la festivalurile internaționale de film (1) În vederea promovării pe plan internațional a cinematografiei naționale, Centrul poate susține participarea filmelor autohtone și a cineaștilor din Republica Moldova la festivalurile internaționale de film organizate în alte țări.		
---	--	--

(2) Finanțarea se acordă în baza unei cereri la care se atașează invitația din partea organizatorilor. (3) Cineaștii din Republica Moldova pot solicita finanțare pentru participare la festivaluri internaționale, indiferent dacă participă cu un film sau participă la conferințe, prezentări de scenarii etc. Articolul 17. Finanțarea festivalurilor de film din Republica Moldova (1) În vederea promovării cinematografilei naționale și mondiale, Centrul susține festivalurile de film organizate în Republica Moldova. (2) Finanțarea se efectuează în limita bugetului disponibil și se acordă în baza unei cereri de finanțare și în baza evaluărilor efectuate de consiliul Centrului.		
---	--	--

**MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

**MINISTRY OF CULTURE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

Nr. 03/3-07/1527 din 21.05.2025
La nr. _____ din _____

Cancelaria de Stat

În conformitate cu prevederile pct. 179 al Regulamentului Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, se transmite Cancelariei de Stat cererea privind înregistrarea în lista proiectelor care urmează a fi examinate în cadrul ședinței secretarilor generali a proiectului de lege pentru modificarea Legii cinematografiei nr. 116/2014.

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul de lege pentru modificarea Legii cinematografiei nr.116/2014.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Culturii
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul de lege pentru modificarea Legii cinematografiei 116/2014 a fost elaborat la inițiativa Ministerului Culturii urmare a evaluării impactului cadrului normativ în domeniul cinematografiei. Proiectul are drept scop instituirea Fondului cinematografiei, actualizarea normelor legislative care vizează domeniul cinematografiei și substituirea noțiunilor și formulărilor ambigue.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Educației și Cercetării
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Adriana Derevici, consultant principal tel . 022 823 816, e-mail: adriana.derevici@mc.gov.md
7.	Anexe	1. Proiectul hotărârii 2. Nota de fundamentare 3. Tabel comparativ
8.	Data și ora depunerii cererii	

9.	Semnătura electronică	
----	-----------------------	--

Sergiu PRODAN
Ministru

Ex:Adriana Derevici
[tel:022 823 816](tel:022823816)
e-mail: adriana.derevici@mc.gov

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

data aplicării

semnăturii electronice nr. 07/1-17/33

La nr. 03/3-09/1019 din 3 aprilie 2025

Referitor la modificarea Legii cinematografiei nr.116/2014

Ministerul Culturii

e-mail: cancelaria@mc.gov.md

Ministerul Finanțelor, la solicitarea Ministerului Culturii, nr.03/3-09/1019 din 3 aprilie curent, a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii cinematografiei nr.116/2014, remis spre consultare prealabilă și comunică următoarele.

De ordin general

Prevederile proiectului au drept scop *crearea Fondului cinematografiei* (în continuare – Fond), precum și *reorganizarea Centrului Național al Cinematografiei* (în continuare – CNC) care urmează să gestioneze activitatea Fondului, prin modificarea statutului din instituție publică bugetară în instituție publică care funcționează în regim de autogestiune financiar-economică, menit să gestioneze Fondul respectiv.

Reieșind din faptul că, Fondul este definit ca un „mecanism de formare și gestionare a mijloacelor financiare destinate finanțării domeniului”, aceasta presupune instituirea unui fond special – măsură inadmisibilă din perspectiva cadrului legal și a principiilor bugetar-fiscale. Prin urmare, propunerea de creare a Fondului ca și fond special (**pct.11 care completează cu art.10¹) nu se susține**, reieșind din următoarele considerente:

- *instituirea unui fond special contravine principiului universalității bugetare*, reglementat de art.8 din Legea privind finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Acest principiu impune includerea tuturor veniturilor și cheltuielilor în bugetul public național, fără legături directe între surse și destinații de fonduri;

- *lipsa unei reglementări legale explicite pentru fondurile speciale confirmă caracterul lor excepțional și incompatibil cu principiile moderne ale managementului finanțelor publice*. Reforma în domeniul managementului finanțelor publice urmărește consolidarea disciplinei financiare și aplicarea uniformă a regulilor bugetare, scop care este afectat de fragmentarea bugetului prin astfel de fonduri;

- *fondurile speciale limitează capacitatea de planificare strategică și afectează prioritizarea eficientă a resurselor*, conducând la riscuri asupra sustenabilității bugetului și coerenței politicilor publice. În contextul trecerii la bugetarea bazată pe programe și performanță este necesară integrarea tuturor cheltuielilor în structura bugetară generală, nu menținerea unor mecanisme paralele.

În acest sens, instituirea Fondului *în forma propusă* este contrară cadrului legal actual și principiilor de responsabilitate bugetar-fiscală, fiind de natură să afecteze coerența și disciplina financiară la nivel național.

În același timp, menționăm că pe parcursul ultimilor ani au fost instituite mai multe fonduri, ca parte componentă a bugetului de stat, drept urmare, considerăm *oportun instituirea Fondului cinematografiei, ca un fond bugetar, respectând prevederile Legii nr.181/2014* (cum ar fi Fondul național al culturii, Fondul de subvenționare a mass-mediei).

Ce ține sursele de finanțare a Fondului, propuse la **pct.11 (care completează art.10¹ cu alin.(2))**, accentuăm asupra următoarelor aspecte importante:

- la sursele de finanțare propuse la lit. b)-e) nu este clară categoria persoanelor fizice ca subiecții care participă la formarea fondului, acestea fiind persoanele fizice care practică activitatea de întreprinzător sau oricare persoană fizică – cetățean al Republicii Moldova;

- nu este argumentată decizia aplicării unui procent suplimentar asupra veniturilor anume a persoanelor care organizează activități a jocurilor de noroc, având în vedere că acestea desfășoară activitatea în condiții egale cu alte persoanele juridice din diferite domenii, inclusiv din punct de vedere fiscal (de exemplu: aplicarea impozitului pe venit în mărimea de 12% la veniturile obținute din activitatea desfășurată). Mai mult ca atât, venituri provenite din jocurile de noroc constituie venituri generale ale bugetului de stat și, respectiv, nu pot fi considerate sursă de formare a Fondului;

- nu este clară modalitatea de divizare a veniturilor din valorificarea prin închiriere/cesiune de drepturi de exploatare/utilizare a unui film, în contextul în care venitul persoanelor juridice care desfășoară activitatea de întreprinzător se determină și se declară cumulativ aferent întregii activității a acestuia;

- introducerea timbrului de cinema în mărime de 2 MDL creează incertitudinea în contextul în care nu este clar caracterul adaosului respectiv, or, comercializarea biletelor de cinema se supune TVA, care se calculează de la valoarea biletului. Respectiv, valoarea timbrului ar urma a fi inclusă în prețul de achiziție a biletului cu asigurarea calculării TVA de la valoarea totală. Mai mult ca atât, propunerea îngreunează procesul de administrare a defalcării, condiționând necesitatea identificării unui mecanism separat de contabilizare și repartizare a acestuia;

- modul de calculare și declarare a contribuțiilor de finanțare a fondului nu face parte a obligațiilor fiscale care urmează a fi declarate prin darea de seamă fiscală, precum și prezentate Serviciului Fiscal de Stat. Totodată, reieșind din redacția propusă la alin.(1) din art.10², nu este clar despre care anume declarație este vorba, or, aceasta urmează a fi elaborată separat de cele existente la moment și reglementate de Codul fiscal.

Totodată, conform propunerii prevăzute la **pct.11 (care completează cu art.10²), în sarcina Serviciului Fiscal de Stat** (în continuare – SFS) se stabilesc noi atribuții de administrare (într-un mod similar celui pentru administrarea impozitelor și taxelor, conform legislației fiscale) a unor plăți specifice care constituie venit la Fond. În acest sens, subliniem că, în conformitate cu prevederile art.132 din Codul fiscal nr.1163/1997, sarcina de bază a SFS constă în asigurarea administrării fiscale, prin crearea de condiții contribuabililor pentru conformare la respectarea legislației, aplicarea uniformă a politicii și reglementărilor în domeniul fiscal.

Subsecvent, potrivit prevederilor art.132⁴ alin.2) din Codul fiscal, SFS îndeplinește funcția de administrare, conform legii, a impozitelor, taxelor și altor venituri la bugetul public național date în competența sa, inclusiv expunerea poziției oficiale a SFS cu privire la aplicarea legislației fiscale.

Adițional, menționăm că, în conformitate cu prevederile pct.1.1 din Modul de achitare și evidență a plăților la bugetul public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor în anul 2025, aprobat în Anexă la Ordinul ministrului finanțelor nr.156/2024, încasările la bugetele

componente ale bugetului public național constituie totalitatea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și primelor de asigurare obligatorie, precum și alte încasări stabilite prin legile/deciziile bugetare anuale.

Prin prisma normelor legale citate supra, plățile obligatorii (contribuțiile) în Fond, conform proiectului de lege, *nu constituie veniturile bugetului public național, or administrarea plăților specificate excedă competența SFS.*

Concomitent, proiectul de lege prevede că pentru neachitarea, diminuarea și/sau neefectuarea în termen a plăților, SFS va aplica măsurile prevăzute în titlul V al Codului fiscal, or potrivit art.6 alin.(2) lit. c) și lit. d) din Legea nr.116/2014, CNC asigură administrarea eficientă, în condiții de maximă transparență, a resurselor financiare destinate cinematografiei, analizează modul de utilizare a resurselor financiare destinate cinematografiei și ia măsurile legale pentru recuperarea acestora în situația nerespectării prevederilor legale și a clauzelor contractuale de finanțare.

Mai mult ca atât, potrivit **pct.11 (care completează art.10² cu alin.(5))** din proiectul de lege, pentru calcularea contribuțiilor, valoarea veniturilor menționate la *alin.(2)* se determină conform normelor contabile. În acest sens, specificăm că obiectul impunerii cu careva taxe trebuie reglementat prin lege, corespunzător, respectiv, considerăm oportun stabilirea certă a obiectului impunerii, or redacția propusă în proiectul de lege are un caracter generalizat.

De asemenea, la **pct.11 (care completează art.10² cu alin.(6))** este prevăzut că urmărirea datoriilor către Fond se efectuează de către CNC. În context, menționăm că, potrivit art.175 alin.(1) și alin.(2) din Codul administrativ nr.116/2018, prevederile prezentului capitol se aplică numai executării creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public, cu excepția creanțelor bănești bazate pe dreptul statului de a percepe impozite, taxe și alte plăți cărora li se aplică prevederile Codului fiscal. Competența pentru executarea creanțelor bănești în sensul alin.(1) îi revine SFS. Prevederile titlului V cap.9 din Codul fiscal se aplică suplimentar la prevederile prezentului cod.

Totodată, conform art.177 alin.(1) din Codul sus-menționat, autoritatea publică îndreptățită să revendice dreptul supus executării emite pentru autoritatea de executare un mandat de executare.

Prin urmare, reieșind din faptul că la moment cadrul legal reglementează mecanismul de executare a creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public, *se consideră inoportun operarea modificărilor stipulate în proiectul de lege și atribuirea competenței de administrare de către SFS a unor plăți, care nu constituie venituri la bugetul public național* și care, în temeiul art.6 alin.(2) lit. d) din Legea cinematografiei nr.116/2014, îi revine CNC.

În ceea ce privește reorganizarea CNC din instituție publică bugetară în instituție publică care va funcționa în regim de autogestiune financiar-economică (**pct.5 care modifică art.5**), comunicăm că propunerea dată este contrară cadrului legal existent și principiilor bunei guvernante financiare, reieșind din următoarele argumente:

- autogestiunea implică, prin definiție, un grad ridicat de autonomie în administrarea resurselor financiare, respectiv este incompatibilă cu *finanțarea preponderentă din bugetul de stat*, întrucât instituțiile publice bugetare trebuie să funcționeze în cadrul bugetului public național, conform normelor unitare de planificare, execuție și raportare bugetară. Orice tentativă de a oferi un regim autonom erodează disciplina bugetară și creează riscul unor practici discreționare în gestionarea finanțelor publice;

- Legea nr.181/2014 nu prevede existența sau regimul juridic aplicabil instituțiilor publice cu autogestiune financiar-economică. Această formă de organizare este lipsită de reglementare

expresă în cadrul normativ național, ceea ce creează riscuri semnificative de neclaritate juridică și dificultăți în aplicarea unitară a normelor bugetare și contabile;

- introducerea unui regim de autogestiune financiar-economică în cadrul unei autorități care gestionează mijloace financiare publice contravine principiilor de transparență, responsabilitate și control bugetar, esențiale pentru instituțiile finanțate din bugetul de stat.

Prin urmare, în lipsa unei justificări întemeiate și a unui cadru normativ clar, aplicarea unui model de autogestiune este unul ineficient și, respectiv, *nu se susține*.

Subsecvent, vă informăm că Cancelaria de Stat a elaborat proiectul de lege privind instituțiile publice, scopul căruia constă în alinierea cadrului normativ ce vizează *activitatea instituțiilor publice* la principiile administrației publice, pentru o bună guvernanță publică și implementarea unei cerințe în calea integrării europene. Astfel, după promovarea proiectului prenotat, Ministerul Finanțelor poate să se expună asupra propunerii ce vizează de reorganizarea instituțiilor publice existente.

La art. I din proiectul de lege

La **pct.3 (care completează art.2)** noțiunea „*autor de film*” urmează a fi exclusă, întrucât deja este prevăzută în Legea cinematografiei nr.116/2014.

Totodată, întru evitarea unor interpretări ambigue, redacția noțiunii „*producția de film și alte opere audiovizuale*” urmează a fi adusă în concordanță cu noțiunea prevăzută în art.2 din Legea privind atragerea investițiilor străine în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale nr.154/2018.

Întru respectarea prevederilor Legii nr.181/2014, **pct.5 (care modifică art.5)** va avea următorul cuprins:

„5. Articolul 5:

alineatul (3) va avea următoarea redacția:

„Activitatea Centrului și a subdiviziunilor sale se finanțează de la bugetul de stat, inclusiv din venituri colectate, în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală.”.

Concomitent, se propune de a substitui pe tot cuprinsul Legii nr.116/2014 sintagma „venituri proprii” cu sintagma „venituri colectate”.

La **pct.6 (care modifică art.6 alin.(2))** redacția propusă la **lit.n⁴**) se va exclude, întrucât nu corespunde competențelor/atribuțiilor prevăzute în Legea cu privire la parteneriatul public-privat nr.179/2008.

Modificările propuse la **pct.7 (care modifică art.7)** de exclus, ținând cont de obiecțiile de ordin general expuse mai sus.

La **pct.8 (care modifică art.8)** redacția propusă la **alin.(1)** se va exclude. Totodată, întru neadmiterea unor cheltuieli suplimentare din bugetul de stat, **alin.(1²)** se va exclude. Mai mult ca atât, Nota de fundamentare nu scoate în evidență argumente plauzibile cu privire la necesitatea creării unor subdiviziuni interne cu statut de departament, direcție, secție sau serviciu.

Ținând cont de obiecțiile de ordin general, redacția **pct.10 (care completează art.10)** va avea următorul cuprins:

„10. Articolul 10

Alineatul a) va avea următoarea redacție:

a) Fondul cinematografiei;”.

Pct.11 (care completează art.10¹ și art.10²) urmează a fi revăzut în totalitate, având în vedere obiecțiile de ordin general expuse mai sus, precum și prin prisma instituirii Fondului ca

parte componentă a bugetului de stat, care va fi gestionat în conformitate cu prevederile Legii nr.181/2014. De asemenea, se va ține cont de faptul că crearea Fondului nu exclude respectarea prevederilor art.70 alin.(4) din Legea nr.181/2014, potrivit cărora la *data încheierii anului bugetar* alocațiile bugetare nevalorificate, precum și soldurile de mijloace bănești din conturile trezoreriale ale autorităților/instituțiilor bugetare *se închid*, cu excepția soldurilor proiectelor finanțate din surse externe.

La **pct.12 (care modifică art.11)** se înaintează următoarele propuneri:

- **alin.(1)** se va expune în redacția următoare:

„(1) Mijloacele Fondului cinematografiei sunt utilizate pentru finanțarea activității cinematografice, după cum urmează:” .

- prevederile **alin.(1) lit. g)** urmează a fi excluse, întrucât mecanismul și condițiile de finanțare a cercetării sunt stabilite în Codul cu privire la știința și inovare nr.259/2004;

- redacția **alin.(1) lit. j)** se propune a fi revăzută, întrucât dezvoltarea capacității instituționale în cazul CNC, nemijlocit nu poate fi finanțată din mijloacele Fondului.

- **alin.(2)** se va expune în redacția următoare:

„(2) Mijloacele Fondului cinematografiei sunt distribuite în conformitate cu prezenta lege și Regulamentul cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului cinematografiei, aprobat de Guvern.”.

La **pct.13 (care modifică art.12)** redacția propusă la **lit. f)** nu se acceptă și urmează a fi exclusă, din considerentul că subvențiile nu reprezintă venituri proprii ale CNC, dar se alocă din bugetul de stat în calitate de mijloace financiare pentru subvenționarea activității unor entități.

La **pct.15 (care modifică art.18)** modificarea propusă la **alin.(1) lit. e)** urmează a fi revizuită, deoarece nu este clar la care Cinematograf „Chișinău” se face referință. Totodată, se propune consultarea opiniei Agenției Proprietății Publice privind modificările propuse la **alin.(2)** și **alin.(3)**, ce țin de trecerea bunurilor aflate din gestiunea S.A. „Moldova-Film” în gestiunea CNC.

La **pct.16 (care modifică art.20)** urmează a fi exclus **alin.(2)**, întrucât nu vizează obiectul proiectului. Mai mult ca atât, în contextul în care potrivit art.1 alin.(2) din Legea nr.22/2018 privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, *prevederile prezentei legi se aplică beneficiarilor de lucrări din agricultură*. Prin urmare, acestea nu pot fi aplicabile în raport cu persoanele fizice care exercită activități necalificate cu caracter ocazional în domeniul cinematografiei.

Adițional, se propune expunerea **pct.16** în calitate de **Art. II** la proiectul de lege.

La nota de fundamentare

Nota de fundamentare urmează a fi revăzută, ținând cont de obiecțiile de ordin general și propuneri înaintate la proiectul de lege.

La compartimentul 2

La **subpct.2.1** se înaintează următoarele propuneri:

- cuvintele „Legea nr.116/2014 privind cinematografia” de substituit cu cuvintele „Legea cinematografiei nr.116/2014”;

- textul „nr.846 din 04.12.2015” de substituit cu textul „nr.846/2015”;

- textul „Legea nr.98/2012 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală” de substituit cu textul „Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014”;

- cuvintele „actuală legislație nu oferă un cadru adecvat pentru finanțarea cinematografiei” de revăzut, întrucât analiza executării alocațiilor bugetare pentru susținerea cinematografiei denotă capacitatea redusă a valorificării acestora.

La **subpct.2.2** sintagma „bugetul național” de substituit cu sintagma „bugetul de stat”.

La compartimentul 4

Subpct.4.2 presupune descrierea impactului economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare), necesare pentru implementarea proiectului vizat. Totodată, constatăm că Nota de fundamentare nu oferă informații suficiente privind impactul financiar pe termen mediu, inclusiv costurile necesare pentru crearea unui sistem informațional dedicat gestionării contribuțiilor financiare. La fel, nu este cuantificat impactul financiar integral și separat pe bugetul de stat și veniturile ce urmează a fi obținute din prestarea serviciilor, precum și impactul altor cheltuieli administrative, de dezvoltare, implementare și o eventuală disponibilizare a personalului.

În acest context, Analiza impactului de reglementare, integrată în Nota de fundamentare ce însoțește proiectul, urmează să fie ajustată în corespundere cu *Metodologia de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 574/2024*. Totodată, se consideră necesar indicarea nu doar a cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ, ci și, după caz, a veniturilor generate de noile reglementări, cu reflectarea și argumentarea ulterioară a impactului financiar în fișa financiară.

În concluzie, Ministerul Finanțelor este disponibil de a examina repetat proiectul de lege, după revederea obiecțiilor înaintate, pentru a formula opinia finală asupra proiectului.

Ministru

Victoria BELOUS

Executor: Olga Casianova,
tel.: 022 26 27 23
e-mail: olga.casianova@mf.gov.md

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

data aplicării

semnăturii electronice nr. 07/1-17/47

La nr. 03/3-09/1498 din 16 mai 2025

Referitor la modificarea Legii cinematografiei nr.116/2014

Ministerul Culturii

e-mail: cancelaria@mc.gov.md

Ministerul Finanțelor, la solicitarea Ministerului Culturii, a examinat repetat proiectul de lege pentru modificarea Legii cinematografiei nr.116/2014, remis spre consultare prealabilă în data de 23 mai 2025 și comunică următoarele.

Având în vedere că unele obiecțiile expuse prin demersul nr.07/1-17/33 din 18 aprilie 2025 și deciziile agreate ulterior în cele 2 ședințe interministeriale, nu au fost luate în calcul, **reiterăm următoarele:**

- pe tot cuprinsul Legii cinematografiei nr.116/2014 de substituit sintagma „venituri proprii” cu sintagma „venituri colectate”, reieșind din faptul că Centrul Național al Cinematografiei este o instituție bugetară, a cărei activitate este reglementată de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Concomitent, la **pct.9 (care modifică art.10, lit. b))** din proiectul de lege, cuvântul „proprii” se va substitui cu cuvântul „colectate”.

- de exclus **alin.(5) din pct.10 (care modifică art.10¹)**, care prevede transferarea soldurilor neutilizate în anul următor;

- de exclus **alin.(3) din pct.11 (care modifică art.11)**, care dublează prevederile **alin.(4) din pct.10 (care modifică art.10¹)**, ce ține de aprobarea Regulamentului de către Guvern;

- de exclus **alin.(2) din pct.14 (care modifică art.20)**, care prevede activitatea necalificată a zilierilor;

- de expus prevederile **alin.(1) și alin.(3) din pct.14 (care modifică art.20)** în calitate de **Art. II** la proiectul de lege. Asupra obiecției se recomandă de consultat opinia Ministerului Justiției.

- de substituit la **pct.2 subpct.2.1. din Nota de fundamentare** cifra „118/2014” cu cifra „181/2014”, precum și de reformulat cuvintele „actuală legislație nu oferă un cadru adecvat pentru finanțarea cinematografiei”.

Suplimentar, în contextul unor modificări adiționale la proiectul de lege, **întărim propuneri** de îmbunătățire a conținutului acestuia, după cum urmează:

- la **pct.3 (care modifică art.2):**

- de expus noțiunea „fondul cinematografiei” în următoarea redacție: „reprezintă totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării domeniului cinematografiei.”;
- de exclus noțiunea de „finanțator”, întrucât pe parcursul proiectului noțiunea dată nu este utilizată;

- la noțiunea „*timbru de cinema*”, de exclus integral textul de după cuvintele „serviciile specificate de lege”, întrucât modul de constituire a Fondului este stipulat în *pct.10* din proiectul de lege;

- de revizuit **pct.4 lit. g) (care modifică art.4)**, deoarece în prezent Registrul cinematografiei și Arhiva Națională de Film sunt subdiviziuni interne ale Centrului Național al Cinematografiei și nu entități publice. Mai mult ca atât, o instituție bugetară nu poate crea alte instituții publice;

- de completat **pct.7 (care modifică art.7)** cu *un alineat nou* cu următorul cuprins: „alin.(4) lit. b) se abrogă”;

- la **pct.10 alin.(2) (care modifică art.10¹)** se propun următoarele:

- **lit. a)** va avea următorul cuprins: „alocațiile aprobate anual prin legea bugetului de stat”;

- la **lit. d)** de substituit cuvântul „supra” cu cuvintele „la lit. b) și lit. c)” și de exclus la final cuvântul „amenzi”, reieșind din obiecțiile expuse în demersul nr.07/1-17/33 din 18 aprilie 2025.

- la **pct.11 (care modifică art.11)** se înaintează următoarele:

- de exclus **alin.(2)**, întrucât modul de asumare a angajamentelor multianuale este reglementat de alte acte normative în domeniul finanțelor publice (Legea nr.181/2014 și Hotărârea Guvernului nr.652/2023);

- **alin.(7)** se propune de expus în redacția următoare: „(7) Finanțarea producției de filme de toate genurile și alte opere audiovizuale se efectuează din sursele Fondului și Programului de investiții în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale, aprobat prin Legea nr.154/2018, cu respectarea intensității maxime a ajutorului de stat reglementate de Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.”;

- întru neadmiterea depășirii intensității ajutorului de stat acordat beneficiarilor în domeniul cinematografiei, se propune de completat la final cu *un alineat nou* cu următorul cuprins: „() Evidența finanțării activității cinematografice se va ține în conformitate cu prevederile Legii cu privire la registre nr.71/2007 și Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.”;

- întru utilizarea prudentă a mijloacelor Fondului cinematografiei, precum și ținând cont de abaterile/constatările raportate în urma valorificării resurselor alocate domeniului cinematografiei, se propune de completat proiectul de lege cu *un punct nou* care va stabili criterii clare de eligibilitate/neeligibilitate a beneficiarilor sprijinului financiar acordat;

- la **col.3 din Tabelul comparativ** se propune de exclus **lit. f)** din **art.12**, întrucât aceasta nu este afectată de modificări propuse de autor în proiectul de lege;

- de ajustat **Nota de fundamentare**, ținând cont de obiecțiile reiterate și înaintate adițional.

În concluzie, Ministerul Finanțelor susține de principiu proiectul de lege, cu luarea în considerare a obiecțiilor înaintate.

Ministru

Victoria BELOUS

Executor: Olga Casianova,
tel.: 022 26 27 23
e-mail: olga.casianova@mf.gov.md